

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő:
VÉSZI JOZSEF.

Felolós szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR.

Kiadja:
A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt. 1/4 évre 7 frt. 1/4 évre 3 frt 50 kr.
egy hónapra 1 frt 20 kr.
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

Tisztességes béke.

Budapest, január 10.

(S.) A békés kibontakozásnak legnagyobb akadálya elhárult azzal, hogy báró Bánffy Dezső késznek nyilatkozott félreállani a meg-egyezés útjából. A többség nem nézheti többé a saját önérzete feloldozásának báró Bánffy elejtését. A miniszterelnök maga áldozza fel pozícióját a parlamenti békének s az alkotmányos állapotok restaurálásának. A meg-egyezés személyi feltétele ezzel önmagától el lévén intézve, most már csakis tárgyi momentumok alkotják azt a programot, amelynek alapján a békealkudozások folytatódna. Abba a paktumba, mely ennek a programnak az alapján kínálkozik, a kormány párt belemehet önérzetének minden sérelme nélkül. Belemehet annyival inkább, mert hiszen valójában áldozatot sem kell hoznia, sőt a saját igazi érdekeit szolgálja, ha hozzájárul azoknak a feltételeknek a megvalósításához, amelyek eddig a béke föltételei gyanánt ismeretesek. Persze itt a magasabb értelemben vett érdekekről szólnunk, nem pedig kicsinyes hatalmi érdekekről, azokról az érdekekről szólnunk, amelyeknek a szférájába beletartoznak az erkölcsi érdekek is. A párt-érdekeknek ilyen nemesebb felfogása teheti csak lehetővé a tisztességes kibontakozást, amely arra van hivatva, hogy minden jogosult érdeket kielégítsen.

Az ilyen kibontakozás feltételei között első helyen látjuk a választások tisztaságának intézményes biztosítását. A tiszta választások politikai érdeke a kisebbségnek, de erkölcsi érdeke a többségnek. Ha a mostani parlamenti többség komolyan veszi a pártön-éret megmentését, amelyet az obstrukció ellen való harcában annyit hangoztatott, akkor a tiszta választásokat nem lehet nem akarnia. És nem lehet nem akarnia akkor

sem, ha a szabadelvű párt komolyan hiszi magáról, hogy szabadelvű. Mert a szabadelvűségnek, amely alaptételül vallja a jogok szabad érvényesülésének biztosítását, a szabad- meggyőződésnek és minden szabadságnak tiszteletét: a szabadelvűségnek nem szabad a jogok eltiprásának, a szabad meggyőződés elfojtásának, az egyéni szabadság elgázolásának segítségével érvényesülnie. És a szabadelvűségnek nincs is szüksége arra, hogy így érvényesüljön. Mi hiszünk a szabadelvűség erejében, amely megszerzi számára a diadalt minden visszaélés nélkül, és a többségnek, amely a szabadelvű párt nevét viseli, be kell bizonyítania, hogy nemcsak hisz ebben a diadalmas küzdelemben át próbált hatalmas erőben, de képes arra is, hogy visszaállítsa ezt a hitet azokban, akikben netalán megint- gott volna. A szabadelvűségnek és a szabad elvű párt erkölcsi érdeke tehát a választások tisztasága. A szabadelvűség tiszta zászlójával visszaélő kormányt eltelhetlensége volt csupán, hogy nem érte be a szabadelvű program tiszta, nemes fegyverével, hanem megtoldta a fegyvert egy lépéssel, amely lépés politikai erkölcselenség mocsarába vezetett. Ezért a lépésért vezekel most az egész magyar közélet és ezt a lépést kell mindenekelőtt expiálni s a jövőre nézve lehetetlenné tenni.

Ha így a többség megszerzi újra existenciájának erkölcsi alapjait, akkor a ház- szabályok revíziójában egyúttal megkapja azt a feltételt is, amely a legitím többség akaratának érvényesülését mindenkorra biztosítja. Természetes, hogy ennek a biztosítéknak a megszerzésénél első sorban veendő figyelembe a parlamenti szólásszabadság követelményei, amelyek hőcs mérskéltre intik a többséget.

A kompromisszum harmadik feltétele, a kiegyezés biztosítása, már egyenesen létfel-

tétele a parlamenti többségnek. Ez a parlamentnek most legaktuálisabb feladata és ha a szabadelvű párt csakugyan államfenntartó pártnak tartja magát, akkor nem elég ezzel elhanyagolni, hanem teljesítenie kell a velejáró obligát köteleességeket is.

Ime, ezek a legfőbbjei azoknak a feltételeknek, amelyek körül a kompromisszum- tárgyalások megfordulnak. Ezek közül a politikai erkölcsök mostani elvadultságának orvoslása a többségnek erkölcsi érdeke, a kiegyezés biztosítása pedig politikai érdeke. Ebből világos, hogy a szabadelvű párt nézve a kibontakozás nem is jár önmegtartóztatással; a pártérdeket nem is kell érte feláldoznia, mert hiszen a pártérdeket legjobban szolgálja a vele járó erkölcsi és politikai előnyök megszerzésével. És lehet általa a pártnak még egy nyeresége, amely erkölcsi is, politikai is. Ha elenyésznek azok a választófalak, amelyek a párttól elrekesztik azokat, akik nemrég büszkeségei voltak, akkor újra a párt lehet az a nagy szellemi és erkölcsi töke, amelyet csak érzékeny károsodással nélkülözhet. Még ez a nyereség is kecsgetti a kormánypartot a békekötés esetén, amely ezek szerint egy politikailag, mint erkölcsileg csak nyereség lehet reá nézve.

Gondolja meg tehát a kormánypart, hogy mit nyerhet és mit kockáztathat. A párt tag- jaira egyenlőként, a legkisebbre csak úgy, mint a korifeusokra, roppant felelősség ne- hezedik ezekben a komoly időkben. Ne hall- gassanak másra, csak a lelkiismeretükre. Ne hallgassanak különösen azoknak a kísérté- seire, akik a maguk hatalmi érdekeit félítik a békétől; akiknek személyes érdekük a harc, mert csak a zavarosban remélhetik, hogy eredménytel halászatnak. Appellálunk a párt minden tagjára, aki igazán akarja a politikai helyzet szanalását; aki az or- szág érdekében látja a párt igazi érde-

T Á R C A.

Roland mester.

(Opera három felvonással. Zenéjét és szövegét írta gróf Zichy Géza. Először adták elő a Magyar Királyi Operaházban 1899. január 10-én.)

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Gergely István.

I.

— Hát bizony ez se magyar dalmű! — sohajtott föl valaki a *Roland mester* tegnapi főpró- bája után egy íróból és több zeneszerzőből álló társaságban, amely az opera mai premierjének esélyeiről beszélt. Majd még azt tette hozzá az illető: — És a legszomorubb a dologban az, hogy zeneszerzőink még csak meg se kísérik a magyar operai stíl megteremtését!

És erre egy hazai komponistánk, akinek zeneirodalmunk sok szép és sikeres alkotást kö- szön, a következő talpraesett választ adta:

— Kedves barátom, — aki a magyar operai stílt meg akarja teremteni, annak az sohase fog sikerülni. Ellenben, ha majd kipattan az idők homályából a hivatott ember, az majd megteremti a magyar dalművet, a nélkül, hogy tudna róla. *Patéfi* sem akart nemzeti költő lenni merő program- ból vagy elhatározott szándékából, hanem az volt, mert annak kellett lennie.

És ez így is van. Nem is teszünk szemrehányá- sokat gróf Zichy Gézáknak, a *Roland mester* kom- ponistájának, hogy nem próbálkozott meg a ki- sérlettel, amely mindaddig meddő fog maradni, amíg valakit a belső szükségérzet öntudatlan ösztöne rá nem vezet. Ő se tudta volna recept

szerint a magyar népdalra a nemzeti zenedramát fölépíteni, már csak azért sem, mert a lírai vagy epikus természetű népdalmotívumban ilyen érte- lemben vett drámai eleterőt nem is lehet találni.

Kienzl, *A bibliai ember* szerencsés szerzője, aki mint zenei szakiró fényesen forgatja a penná- t, nagyon előms tanulmányt írt a nemzeti zenéről. És azt ajánlja a nemzeti célok szolgálataiban álló komponistáknak, hogy első sorban ne a népdal- motívumokat tanulmányozzák a stílfeljesztés cél- jából, hanem az első népyelvet, a dialektusok zenéjét és a közönséges paraszti beszédnek hang- lejtését, figyeljék meg az ekként észlelhető tör- vényeket, amelyek föltétlenül normái a nemzeti zenének is.

Lehet val-ki jó muzsikus, de ha nincs rá hivatása, hiába határozza el magában: No hát csinálok nemzeti operát! A *Roland mester* szerző- jében nincs meg ez a hivatás, hát meg se ki- sérlette.

Tehát annyi bizonyos, hogy dicséretet érde- mel azért, amit nem csinált.

II.

Gróf Zichy Géza a magyar irodalom és mű- vészet egyik legérdekesebb alakja: igazi mely érzésről tapuskodó költeményeit nagy szorotettel olvassa a közönség, operái és egyéb kompozíciói is nagy sikert arattak, — mint félkezu zongora- virtuóz pedig diadallal járta be a világot.

A legnagyobb sikere pedig az ennek a sokol- dalu férfinak, hogy gróf létére soha és sehol se nézik műkedvelőnek, hanem a bírálat legszigor- rubb normáit alkalmazzák rá. Ezt a sikert csak úgy tudjuk igazán méltányolni, ha meggondol- juk, hogy mennyi előtéttele van a demokraciá- nak is.

Valami középkori lovagiaság lebegi körül ennek a ránk maradt trubadurnak az alakját, — az a lovagiaság, amely részben lelki tisztaság, részben pedig a kedély naivitása. Valami modern vonatkozásban el se tudtuk magunknak képzelní *Albir* komponistáját, akivel most — ime! — megesezt a nagy csuda.

Gróf Zichy Géza modern lett, sőt ultramo- dern, vagy legalább is az akart lenni. Bucsut mondott a holdszármak, a lovagias hajdankor- nak, a keresztény vígneknek, a romantika kék virágának, — és rálépett a jelenkor porondjára, ahol az olasz veristák már annyi hősiük vért ontot- ták. Mintha csak szántsándékkal tette volna, így szólván:

— Érték én is ehhez!

Igaz ugyan, hogy amit a dalműben veriz- musnak nevezünk, az nem egyéb a vér roma- ntikájának és távol van az igazi realizmustól. Ha- nem elvégre ez az irány a modern zenedramá- nak Mascagnitól és Leoncavallótól kezdve egé- szen addig a legifjabb zenetitanig, aki talán eb- ben a pillanatban nyújtja át *Sonzognonak* a leg- véresebb zenedramát. Szenzációs környezet, szen- zációs mese, szenzációs hős és szenzációs zene! — ime a programja ennek az új iránynak.

Nos, gróf Zichy Géza ilyen tárgyat és kör- nyezetet keresett és meg is találta. A *Roland mester* cselekvénye a jelenkorban játszódik a párisi *Cirque Impérialban*, hőse egy műlövő, szin- helye a cirkusz porondja és öltözékhelyisége, — katasztrófiája pedig a tapsolói párisi közönség színe előtt vére bu! Ime, esupa idegesség, szen- záció és az aktualitásig menő modernség a cse- lekvényben és a milióbe.

De vajjon meg is találta-e a szerző a meg- felelő zenei kifejezést?!

két. Szövetkezzenek az igaz emberek, a tiszta emberek; szövetkezzenek és legyenek erősek. Legyenek erősek a kisértésekkel szemben. És legyenek szigorúak a kisértőkkel szemben. Hogy az ország békéje meg ne semmisüljön, törjék össze, ha kell, a békebontókat.

ORSZÁGGYÜLÉS.

Budapest, január 10.

Névsorolvasással telt el az ülés idejének legnagyobb része. A jegyzőkönyvhöz ugyanis három módosítást adtak be s a Ház névszerint szavazott a felett, vajjon fel legyen-e tüntetve a jegyzőkönyvben az, hogy tegnap az ülés *Budapest székesfővárosban* ment végbe s *egy óra harmincöt perckor* végződött. A harmadik indítványt az elnök nem bocsátotta szavazás alá, de az ellenzék így is elérte a célját: a mára kitűzött napirendnek csak egyetlenegy pontjával, az elnöki előterjesztésekkel végzett a Ház, a többire holnap kerül a sor.

Az ülés végén *Barabás Béla*, *Makkfalvy Géza* és *Molnár János* meginterpellálták a vallás- és közoktatásügyi minisztert az *Egyetemi Kör* bezárása dolgában. Az interpellálók sürgőseknek jelezték kérdéseiket, de a miniszter nem osztotta a nézetüket s a válaszzsal adós maradt.

A képviselőház ülése január 10-én.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Korelnök: *Madarász József*.

A kormány részéről jelen vannak: báró *Bánffy Dezso*, *Lukács László*, báró *Féjerváry Géza*, báró *Dániel Ernő*, *Wlassics Gyula*, *Darányi Ignác*, *Erdély Sándor*.

Elnök: Megnyitja az ülést, felolvastatja a jegyzőkönyvet s kéri, van-e megjegyzés?

Ivánka Oszkár: Van! Indítványt ad be, hogy a jegyzőkönyvbe vegyék föl a következő szavakat: *Felvételet Budapest székesfővárosban.* (Helyeslés a bal- és szélsőbaloldalon.)

Elnök: Jelenti, hogy husznál többen névszerint való szavazást kértek erre az indítványra.

Blaskovich Ferenc: Indítványt ad be, hogy a jegyzőkönyvben tegyék föl a pontosan, hogy a tegnapi ülést az elnök 1 óra 35 perckor zárta be.

Elnök: Husznál több képviselő a névszerint való szavazás elrendelését kérte.

Kubik Béla: Indítványozza, hogy az ülést az oszlatja szavak helyébe az ülést *berkeszti szavak* el-tesse.

Elnök: A házszabályok 199. §-a azt mondja, hogy az ülést az elnök nyitja meg és oszlatja el. A módosítás tehát házszabályellenes s így meg nem engedhető. (Helyeslés jobbról.)

Következnek a

szavazások.

Ivánka indítványát mellett 6-an, ellene 134-en, **Blaskovich** Ferenc módosítását mellett 8-an, ellene 132-en szavaztak.

Elnök: A jegyzőkönyvet hitelesítették jelenki, majd a beérkezett kérvényeket terjeszti elő.

Az idő előrehaladt, tehát a mai napirendre ki-

tűzött tárgysorozatot a holnap délelőtt 10 órakor kezdődő ülés napirendjére halasztja.

Az interpellációkra került a sor.

Az egyetemi kör bezárása.

Makkfalvy Géza rövid megokolással a következő interpellációt intézi a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez:

1. Van-e tudomása a miniszter urnak, hogy az egyetemi hatóság az Egyetemi Kört ideiglenesen felfüggesztette.

2. Van-e tudomása, mi indította az egyetemi hatóságot ezen eljárásra?

3. A miniszter ur jóváhagyásával járt-e el az egyetemi hatóság?

4. Szándékozik-e a miniszter ur az Egyetemi Kört megnyitása iránt sürgősen intézkedni?

Major Ferenc interpellációjára így hangzott:

1. Mennyiben felel meg a valóságnak azon megdöbbentő hír, hogy a tisztelt kultúrminiszter ur az egyetemi polgárság véleménynyilvánítását hazánk ezeres alkotmányának jelen valóságos és minden igaz hazafi szívet mélységes aggodalmakkal eltöltő helyzetére vonatkozólag megakadályozandó, az egyetem bezárásával is fenyegedőztet?

2. S amennyiben ezen, mind az egyetemi, mind pedig a közaladalmi kulturális érdeket lellemi és anyagi oldalról egyként veszélyeztető miniszteri fenyegetés való: szándékozik-e a tisztelt miniszter ur azon esetben is változtatni, ha az egyetemi polgárok mind tanulóik, mind fegyelmi ügyrendjük betartásával — addig birtokból kikerül kizárattán, mint e hazánk szabad polgári hazafias érzületeik s a jelen válságos helyzetet szembe előzolt polgári véleményük szabad nyilvánítására az Alma Mater körén kívül levő helyen vállalkoznak?

Barabás Béla: Huszonnyolc év előtt ő volt az Egyetemi Kör elnöke s *Tisza Kalmán* volt akkor a belügyminiszter. Akkor is felfüggesztést fenyegették a kört, de ő, mint a kör elnöke, kijelentette, hogy lemond az elnökségről, de a tüntetés meglesz. A fenyegetésnek megvolt a hatása, a tüntetést megtörtölték s a kört még sem oszlattak fel. Mellette, mikor a függetlenségi kör ablakai előtt tüntettek, volt akkor *Szemere Attila* is, aki akkor lekesedett. (Derült-ség a bal- és szélsőbalon.) Veszedelemnek tartja a kör alapszabályellenes bezárását. A következő interpellációt a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez:

Igaz-e, hogy az Egyetemi Kört az egyetemi tanács engedetlenség miatt ideiglenesen felfüggesztette s hogy ehhez a vallás- és közoktatásügyi miniszter ur jóváhagyásával hozzájárult?

Tekintettel arra, hogy az Egyetemi Kör felfüggesztése, avagy feloszlatása iránti intézkedések csakis ezen kör alapszabályainak szem előtt tartásával tehetőek meg, — tekintettel arra, hogy az Egyetemi Kör tagjai, mint erkölcsi tesület, semmi oly cselekményt el nem követtek, amely miatt ezen kör felfüggesztése elrendelhető lett volna, tisztelettel kérdem, vajjon minő törvény, miniszteri rendelet, avagy minő egyéb külső befolyás volt az, amely a miniszter urat arra bírta, miszerint az egyetemi tanács ezen világosan törvényellenes és statáriális intézkedéséhez hozzájárult?

Hajlandó-e a miniszter ur haladék nélkül intézkedni, hogy e törvényellenes felfüggesztés orvosszassék s az Egyetemi Kör rendeltetésének átadások? (Ejenzés a szélsőbaloldalon.)

második felvonási bátran össze lehetett volna olvasztani a harmadikkal, ahol kiderül *Yvette* ártatlansága, akit *Roland* boldogan von koblére.

S most következik a változás: a fényesen kivilágított cirkusz, a menyezetről hatalmas esilár csung alá, körülötte trapézok, kőelhágások és kötelek. Zenekar. Ezekre menő közönség. A mikor *Parbleu* nézősaszinü köpenyébe burkolva megjelenik, *Yvette* berohan és a közönség előtt tudtára adja:

— Megállj! A kötel el van vágva!

Roland neje így megmenti vetélytársnője életét, aki azonban most határozza el magát a legrosszabbra. Amikor *Roland* neje szájából éppen ki akarja löni a rózsát, *Parbleu* a páholyból nevéen szólítja a mesterlövőt. *Yvette* előre hajlik, — férje golyója halánékon éri és ő holtan terül el a porondon. Erre *Roland* a második golyóval letéríti *Parbleu*t...

Ez a darab meséje. Gróf *Zichy Géza* kiváló színpadi érzékekkel és teljes drámai ösztönnel írta meg szövegkönyvét, habár itten-ottan egy-egy helyzetet elnyújt, vagy pedig valószínűtlenül állít föl. Mindenesetre hibája a cselekvésnek, hogy katasztrófa tulajdonképpen véletlen baleset és nem az előzmények logikai folyamánya. Az is helytelen, hogy *Roland* nem hallja *Yvette* és *imádója* beszélgetését, amikor ezek töle pár lépésvyire állnak, ellenben ugyanabban a szcenáriában meghalja öltözésében *Parbleu* énekét a harmadik öltözésből. Pedig *Roland* egész féltékenysége az előző jelenetből származik...

Elnök: Az interpelláció kiadatik a vallás- és közoktatásügyi miniszternek.

Az ülést félkettőkor bezárja.

BELFÖLD.

A válság.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, január 10.

Ma formálisan is megkezdődtek a béke-tárgyalások, amelyeket a disszidensek közvetítenek. A sajtóban a disszidenseknek erről a közvetítő szerepéről mindenféle variánsok jelentek meg, amelyekkel szemben szükségesnek tartjuk körvonalozni a disszidensek eljárásának vezető elveit. A disszidensek ismét közvetítik a békekudozásokat, és pedig a következő okokból:

először azért, mert a közvetítésre mind a két oldalról felszólították őket; másodsor, mert a kibontakozás politikai gondolata tőlük indult ki; harmadsor, mert bekövetkezett a pozsonyi beszédben jelzett az a feltétel, hogy a kibontakozás kezdeményezése a pártkörökből induljon ki és ha ez megtörtént, a kiléptettek kötelességüknek tartják a béke érdekében közreműködni; és közvetítik az alkudozásokat végül azért, mert a tárgyalások elvi alapjai nagyban és egészben megegyeznek azzal a kibontakozási politikával, amelyet ők az ország színe előtt javasoltak.

A kiléptettek szerepe tehát a loyális közvetítés. Ebből pedig az következik, hogy ők semmiféle pontozatokat össze nem állítottak, semmiféle programot nem propagálnak, hanem arra szorítkoznak, hogy jobbra és balra közvetítik a feltételeket és az esetleg felmerülő ellentétek kiegyenlítésén, az esetleg eltérő álláspontok közelebb hozásán a legnagyobb buzgósággal és minden erejük megfeszítésével igyekeznek.

Ez az ő szerepük; se többet, se kevesebbet ennél ne varjon tőlük senki. És ha a sajtó egy részében már olyan kombinációk merülnek fel, hogy a békekudozások esetleges kudarcra által a disszidenseket *Bánffy* egészen az ellenzék karjai közé dobja, hát legyen mindenki nyugodt a disszidensek sorsa felől; őket sem lehet taszítani sem jobbról, sem balról, sem jobbra, sem balra; ők mennek a maguk lelkiismerete szerint és erről az utról sem *Bánffy*, sem senki a világon le nem szoríthatja őket.

III.

Lássuk előbb a *Roland mester* meséjét!

Az első felvonás a cirkuszi istállók és 31-tőzők előcsarnokában játszódik le. *Roland* mester, a híres műlövő kedvence az asszonyoknak a manőver-en innen és túl. Különösen kettő szereti: *Parbleu*-t, a kőtölténcos hölgy és *Yvette*, a szép virág árus leány, *Leveles*, *Roland* segédjének bájos barna gyermeke.

*Parbleu*nek, akivel már volt viszonya *Roland*nak, ma este van debutja a cirkuszban, ahová a vörös asszony első sorban azért tért vissza, hogy megújítsa a műlövővel való viszonyát. De *Roland* már *Yvette*be szerelmes, akit azonban nem akar nőül venni, noha *Leveles* ezt töle követeli. Erre a leány apja dühösen elrohan bosszavál fenyegetődve, de a baj csak most kezdődik: *Roland* műsorszámra közeleg, *Leveles*ot sehohse találják, — kinek a szájából fogja a fehér rózsát kilőni a mesterlövész?! Erre előáll *Yvette*, aki félelem nélkül tartja fehér fogai között a rózsát célpontjával *Roland* foggyerének. A mesterlövész sikorül és a riadó taps közepette *Roland* kijelenti, hogy most már nőül veszi *Yvette*t. Ezzel végződik az első felvonás, amely mint a darab exprociója nagyon érdekes és teljesen világos.

Sokkal kevesebb dolog történik a csaknem fölösleges második felvonásban. *Parbleu* el tudja hitetni *Roland*dal, hogy *Yvette* őt megcsalja. *Leveles* pedig elhatározza, hogy megbosszulja leányát és ma este azt a kötelet, a melyen *Parbleu* táncol, el fogja vágni. Ezt a

IV.

A darab szenzációsan verisztikus szövegét — úgy érzem — nem tudta gróf *Zichy Géza* ilyen stílusú zenével illusztrálni. *Roland* mester, aki ott áll a cirkusz porondján, mialatt a párisi közönség ujjongva tapsol, semmiféle rokonsággal sem áll *Alárral*, a romantikus keresztvívővel, aki szerelemről megsebzett szívet a szaracénoknak tárja oada. De *Roland* mester zenéje szinte ikerterestvére *Alár* muzsikájának. Verisztikus tárgyának megfelelő zenei kifejezést nem találta meg a *Roland* mester nagytehetségű komponistája, ez az, amit általánosságban, a mai újdonság zenei részéről gáncsképpen mondhatok.

És most nyomban konstátalom, hogy a mai premier operairodalmunk történetének egyik legkiválóbb eseménye marad, mert egy olyan komponistának a művét juttatta fényes diadalra, akit bátran állíthatunk oda a zenei produkció világversenyterére a mi lovagunknak.

A dalmű egy előjátékkal kezdődik, amelynek dallamos füzésében egymásba olvadnak a főszereplők jellemző motívumai. Úgyesen vezeti be az első felvonást egy tercett (a három cirkuszlovarból), majd *Yvette* belépő dala (*Vegyetek szép virágot, tavaszunk hírnöke!*) ragadja meg a figyelmünket fülbemésző melódiájával, amely távol van minden trivialitástól. Zeneileg legértékesebb része az első felvonásnak *Yvette* és *Roland* duettje, ez a pompásan felépített szerelmi kettős, amely a méla ábrándozásból kiindulva, lassan-lassan izzó szenvedélybe tör ki. *Parbleu* és *Roland* kettősé

Írógépvétel előtt ne mulassza el a YOST írógépet megtekinteni!! Csak így óvhatja meg magát attól, hogy saját kárára okulva, mégis arra kelljen visszatérnie. Bővebbet kívánatra beküldött katalógusunk mond.

„YOST“ IRÓGÉP
RÉSZVÉNY-TÁRSASÁG
BUDAPEST, NEW-YORK PALOTA.

A mai napról egyébként következő tudósításaink szólnak:

A békealkudozások.

A disszidensek részéről, amint említettük, már tegnap közölték a pourparlerk közvetítésére vonatkozó megbízást az ellenzéki pártkörökkel és a nemzeti párt már tegnap este megbeszélte azokat a feltételeket, amelyeknek alapján a béketárgyalásokba belemegy. Ezeknek a lényege azonos a gróf Apponyi Albert újvi beszédében jelzett követelésekkel. Ezekről a megállapodásokról gróf Apponyi Albert és Ivánka Oszkár még tegnap este értesítették a függetlenségi pártot és a néppártot.

A néppárt mindenben hozzájárult a nemzeti párt feltételeihez.

A függetlenségi és 48-as párt ma délelőtt kilenc órakor tartott értekezletet, melyben Kossuth Ferenc előterjesztette a disszidensek üzenetét és felszólította az értekezletet, hogy állapítsa meg a maga feltételeit. Nézete szerint a pártnak nem lehet a sem más az álláspontja, mint az, melyet az exlex-állapot bekövetkezése napján hangoztattott. Kossuth Ferenc erre majdnem szószentíret ismételte a párthoz intézett újvi beszédében formulázott békefeltételeket.

Az értekezlet ezekhez hozzájárult és egy ötös bizottságot választott meg, amely a feltételek alapján a többi ellenzéki pártokkal tárgyaljon. A bizottság tagjai lettek: Kossuth Ferenc, Győry Elek, Hentaller Lajos, Kiss Albert, (aki ideiglenesen Thaly Kálmánt helyettesíti) és dr. Tóth János.

Délelőtt tizenegy órakor gyűltek össze az ellenzéki pártok küldöttségei a képviselőház I. emeleti osztálytermében, hogy közösen állapítsák meg a kormány tudomására hozandó békepontozatokat.

Az értekezleten megjelentek: a függetlenségi és 48-as párt részéről: Kossuth Ferenc, Győry Elek, Kiss Albert, Hentaller Lajos és dr. Tóth János; a

függetlenségi párt másik csoportja részéről Bartha Miklós és Polónyi Géza; a

nemzeti párt részéről gróf Apponyi Albert, Horánszky Nándor és Szentiványi Árpád; a néppárt részéről Molnár János és Rakovszky István.

Az értekezlet Kossuth Ferencet választotta meg elnökül és dr. Tóth Jánost jegyzőül.

A tanácskozás bizalmas jellegű volt és annak tartalmát most még nem volna időszerű nyilvánosságra hozni. Csak annyit konstatálhatunk, hogy a konferencián az ellenzék túlnyomó ré-

szének őszintén békés hajlandósága jutott kifejezésre. A tanácskozást különben ma nem fejezték be, hanem holnap délelőtt folytatják és ha befejezik, akkor a megállapodásokat írásba foglalva átadják a disszidenseknek, akik aztán a kormányfővel fogják közölni az ellenzéki pártok feltételeit és közvetíteni fogják a kormánynak, valószínűleg szintén írásos választát.

A pártok és a kompromisszum.

Az ellenzéki pártok ma estére hirdett értekezleteiket holnapra halasztották, de bizalmas beszélgetés formájában mindegyik pártkörben megvitták a kiküldött tanácskozásának eddigi eredményeit. A nemzeti párt és a néppárt tagjai egységesen nyilatkoztak a béke mellett. A függetlenségi párt is túlnyomóan békés hajlandósága, itt azonban a ma esti megbeszélésen lényeges elvi eltérések támadtak a békefeltételeknek arra a részére nézve, amely a kiegyezésre vonatkozik.

Ami a kormánypart hangulatát illeti, ott most már határozottan felülkerekedtek a békebarátok. Báró Bánffy nem csinált titkot belőle, hogy a békét, noha állásába kerül, őszintén óhajja. Így informálta a hivatelt, s így a béketörekvéseknek nincs már komoly akadálya. Ma csendes is volt a harcias elemek kisdé tábora, noha láthatólag forral valamit és a Ház folyosóján délelőtt erősen tanácskozott. De bármit tenne is ez a csoport, a párt zöme, élén a korifeusokkal, el van határozva, hogy az elfogadható békét megvalósítja még pártbontás árán is, még akkor is, ha a mindenáron való harc hívei kilépnek a pártból.

A szabadelvű pártkörből.

— Kormánypartori forrásból. —

Erosen pesszimiztikus hangulat uralkodott ma a Lloyd-klubban. A nemzeti párttól az a nézete a kormánypart képviselőinek, hogy könnyen megtalálják a megegyezés formuláját; de a válság megoldása nem is Apponyiékon, hanem a Kossuth-párton mulik. A mig kilátás nincs rá, hogy a gazdasági kiegyezés ellen nem gördítenek akadályokat a függetlenségiék, addig még csak kombinációkba sem lehet bocsátkozni a pourparler-k kedvező lefolyása felől.

Széll Kálmán is, akit minden oldalról meghorogtak ma, hogy véleményét mondjon az eddigi helyzetéről s aki még legközelebbi beavatottak közül, úgy találja, hogy a válság lefolyása még egészen bizonytalan.

— Nem szeretek rébuszokat fejteni és a politikai rébuszokkal éppenséggel nem vesződöm. Még a világos, kronkrét dolgokkal szemközt is zavarban van az ember, ha felelősséggel jár az itélkezés. Amig törvön hegyire mindent meg nem vizsgáltunk, amit a disszidensek s az ellenzéki pártok kívánnak, addig minden bírálatról tartózkodunk kell. Igéretet

sem tehetünk. Eddig csak egy bizonyos: az hogy mi, t. i. a kormány hívei tisztában vagyunk magunkkal. Bánffy miniszterelnök — tette hozzá Széll — mindakét eshetőségre el van készülve. Tudja, hogy mit válaszoljon: bármelyik proppozíciókkal jönnek a disszidensek, mint az ellenzék mandatarusai: és tudja, hogy mi a teendője, ha a békülés megkiesul.

Valami nagy reménye Széll Kálmánnak sincs, hogy ez a béke simán következék be. S amikor a függetlenségi táborából híreket hoztak, hogy Kossuth Ferenc és Győry Elek közt erős nézeteltérések támadtak a Lloyd-klubban sokan igazolva látták kételkedésüket a kibontakozás iránt.

Az ellenzék eddig ismert követeléseit mindamelllett erősen kritizáltak a klubtagok. A kuriai bíráskodás behozatalát természetesen találják a kormánypartiak is, de már a választási census leszállítása — szerintük — oly nehézségekbe ütköznék, hogy ki sem vethető. A tiszta választások emlegetése közben nem egy képviselő odavetette:

— Engem egyhangulag választottak meg és ez a tiszta választás kerek tizezer forintomba került!

Visszont vannak a szabadelvű pártiak között is, akik az összeférhellenességi törvény revízióját szükségesnek tartják, de olyképpen, hogy az egyes esetek elbírálása külön esküdtzék elő utasítások.

Szóba kerültek a képviselőházi szavazások. Ezekre nézve Tisza István azt óhajja, hogy a kormánypart tagjai ne lépjenek föl semmi olyan indítványra, amely az ülések eddigi folytatást alterláld.

Bánffy miniszterelnök ma csak Radó Kálmánnal tanácskozott hosszabban. Különbön későn jött és hamar távozott a klubból, mert ma is erős fejfájás gyötörte. Ismételve beszélt híveivel a miniszterelnökségi palota lebontásáról, amely áprilisben fog megkezdődni. Addig elkészülnek az ideiglenes helyiségek a Nádor-utcai Tigris-fogadóban. Amit a kultúzközösségről mondott Bánffy, abból a körülállók azt értették, hogy a kibonyolódás nem éppen a közelebbi napok kérdése.

Báró Jósika Samu a helyzetéről.

A szolnok-dobokai szabadelvű párt a mult szombaton gyűlésezett és bizalmát fejezte ki a kormány iránt és elítélte az ellenzék viselkedését. A gyűlésen, mint megirtuk, báró Jósika Samu, a Bánffy-kormány volt tagja, elnököl, aki megnyitójában kemény szavakkal elítélte a parlamenti harc mai alakját és modorát, amely fölött a külföldi sajtó is lesújtó kritikát gyakorolt. „A gyűlést — ugymond — azért hívtá össze ilyen körűl, hogy a párt tagjai tisztán lássák, hol székel parlamentarís életünknek az a rákfője, amelyet más szabad államok példájára onnan el kell távolítani. Minden műtét fáj, különösen az, amely mélyen belevág az organizmusba, hanem azért mégis alá kell vetnünk magunkat a műtétnek már annál az őseinktől öröklött politikai bölcseségnek fogva is, amelyet világszerző becsülnék beünöcs magyarokban s amely államalkotó erőnknek képezte mindig.”

Miként az előző Jósika báró, azonképpen a kormány iránt kifejezett bizalmat. A határozat csupán a szabadelvű párt fölmagasztalása, amelynek „fennmaradása létkérdés a nemzetre”, de bizalmát annak a kormánynak nyilvánítja, amely a törvényhozás zavartalan működésének biztosításán kívül az alkotmányos intézmények ép fenntartásáról is gondoskodik. Az igazság kedvéért nem hallgatjuk el, hogy a határozatot megküldték a miniszterelnöknek is.

A főispánnál.

Pécs, január 10.

Hétfőn délelőtt a pécsvárdi járásból nagyobb küldöttség járt dr. báró Fejérváry Imre főispánnál. A kizárólag ellenzéki polgárokból álló küldöttséget Göde Sándor református pap vezette, aki szintén mindig a függetlenségi parthoz tartozott. Most is ugyanazt az elvet vallja, de azzal a kijelentéssel fordult most a főispánnal, mint a kormány itteni bizalmi férfiahöz, venné szívesen tudomásul, hogy ők éppenséggel nem értenek azzal együtt, amit mostan az ellenzéki pártok a képviselőházban művelnek, annyira nem, hogy teljes elismeréssel adoznak a kormány iránt, és így gondolkoznak ma az egész járás nagy számban lévő ellenzéki választói.

E távirat megértése okából tudni kell, hogy a kormány egyik felhívalatosla jelenti azt nekünk. Egyébként nagyon kételkedünk azoknak az ellenzéki polgároknak igaz ellenzéki érzelmeiben, akik a parlamenti ellenzék viselkedését elítélő állásfoglalásukat a főispánnal tudatják. Meglehet, hogy vannak függetlenségi érzelmű polgárok, akik helytelenítik meg a mai helyzetben is az ellenzék obstrukcióját, de ezt a nézetüket, ha őszintén az ellenzék hívei, kifejezhetik akár az országgyűlés, akár az ellenzéki pártok előtt, de semmi esetre sem a kormány bizalmi embere előtt.

(esz-dur) már zavaros munka, noha egyes részletei gyönyörűek; *Delibes* becsületére való néki *Beauvieux* (tenor) bájos dala valami sajátosságos gavotte-ritmikával: „Minek haragszik, bájos asszony?” — Már *Alár* első részének végében csudáltak *Zichy Géza* hatalmas tehetségét, amelyvel a befejezések architektúráját raffiniált tökéleiséggel tudja kiegészíteni. *Roland mester* első felvonásának a végénél méltó párja.

A második felvonásban *Yvette* egy keringőt énekel, (*Láncra perdül, vigan csopong a menyecske...*) amely bizonyára rövid idő alatt körülán népszerűsége fog szert tenni. Igazi drámai erő lüktet a felvonásnak több részletében, így különösen *Parbleu!* bevezető monológjában, amely egy gyönyörű melódiába csuesosodik ki; ennek a résznek az instrumentálásában a legrefináltabban oszja be *Zichy Géza* a hangszereket. A harmadik felvonás szerelmi kettőse *Yvette* és *Roland* között (*Te vétkesél, te tiszta nő...*) az egész dalműnek egyik legértékesebb része, amely tele van dallammal, erővel, tüzellel és szenvedéllyel. Az utolsó változást, a cirkusz-jelenetet egy gyönyörű intermezzo vezeti be: az első hegedű bábujos motívumát két hárfá kíséri, végül az összes vonóhangszerek elkábítón hatalmas dinamikus hatással fejezik be a lendületes dallamot. Maga a cirkusz-jelenet, a dalmű szcenikai slágere, abszolúte nem nyújt muzsikális helyzetet.

Ennyit a részletekről. Nem mondhatni, hogy *Roland mester*ben az az önálló invenció érvényesül, amely csak az őseredetű zeniknek a sajátja, akik egy új világot hoznak magukkal formában és gondolatban. De őrmel üdvözöljük gróf *Zichy Géza*ban azt a jóles komponistát, akinek van mondanivalója és aki meg is találja rá mindig az izléses, előkelő és művészi formát. Harmonizálása nagyon szubtilis, dallama szívből

fakad, az architektúrához szinte matematikai biztossággal ért és a zenekar fölött szuverenül uralkodik. Csak az a kár, hogy nem ír énekhang számára: még három ilyen dalmű és néhány énekesünk és énekesnőnk tönkre ment!

V.

Roland mester mai premiérjén fényes sikert aratott: az előkelő közönség, amely a színházat teljesen megtöltötte, csaknem minden nagyobb szám után tapsolt, — az egyes felvonások után pedig számtalanszor hívtá a lámpák elé a szerzőt, aki a szereplőkkel együtt jelent meg. *Perotti* (*Roland mester*) nem volt disponálva, meglátszott rajta, hogy a próbák kifárasztották; nagyon szépen és érthetően ejette ki a magyar szöveget. *Leveles* *Ney* Dávid énekelte, aki hang dolgában is igazi akrobata volt. *Takács Demóseu* hadnagján csak az uniformis árulta el a katonatisztet, — a világi cirkusz-habitnével adós maradt; különben tulságos komolyan. de nagyon szép hanggal énekel. Úgyes volt *Kertész*, mint *Beauvieux* és *Dalnoki* *Béni* a színházigazgató kis szerepében. A hölygek közül első sóban *Hilgermann* Lauráról kell megemlékeznünk, aki *Parbleu!* demonikus alakjából ugyan amolyan közönséges ceda rongyot csinált, de igazi énekművészettel énekelte. Kár, hogy a szerző *Yvette*ből nem a kottot szubrett-szerepet, amelyre különben önként kínálkozik; *Kaczer* *Margit* jóleső egyszerűséggel játszotta el ezt a komoly virágáros leányt.

A gyönyörű és díszes szcenériáról már megemlékeztünk egyszer a legnagyobb díszlettel; de ismételve figyelmeztetjük a rendezőseget, hogy a tömegjelenetekbe több életet hozzon.

KÜLFÖLD.

A Reichsrath. A *Wiener Zeitung* ma közli azt a császári kéziratot, amely az osztrák Reichsrathot január 17-ikére hívja össze. Az ifjusegek lapja szerint a tegnapi minisztertanács a Reichsrath új ülés-szakával foglalkozott és ennek munkaprogramja nemcsak a parlamenttől és az osztrák kormánytól, hanem a magyarországi helyzet alakulásától is függ. **Bánffy** miniszterelnök és **Lukács** pénzügyminiszter mielőtt elutaztak, még egyszer értekeztek gróf **Thun**nal és dr. **Kaiser** pénzügyminiszterrel a kiegyezés dolgában. Ebből a tényből az ifjusegek lapja azt következteti, hogy a mostani magyar kormány nem gondol a teljes visszalépésre. Az ellenzéki pártokkal való kompromisszum ki van zárva és **Bánffy** személye teljesen háttérbe szorul, amidőn arról van szó, hogy a magyar parlament újra munkaképessé téssék. **Bánffy** állítólag kijelentette nekünk, hogy az ő személyére ne legyenek tekintettel, tekintsék őt pionnernak, aki a kiegyezési javaslatok nyelvéítésére vezetett utat egyengetni akarja. Szükséges tehát, hogy a magyar parlament újra munkaképessé téssék. **Bánffy** állítólag kijelentette nekünk, hogy az ő személyére ne legyenek tekintettel, tekintsék őt pionnernak, aki a kiegyezési javaslatok nyelvéítésére vezetett utat egyengetni akarja. Szükséges tehát, hogy a magyar parlament újra munkaképessé téssék. **Bánffy** állítólag kijelentette nekünk, hogy az ő személyére ne legyenek tekintettel, tekintsék őt pionnernak, aki a kiegyezési javaslatok nyelvéítésére vezetett utat egyengetni akarja. Szükséges tehát, hogy a magyar parlament újra munkaképessé téssék.

Bécs, január 10.

Ő felsége ma délután hosszabb ideig tartó kihallgatáson fogadta gróf **Thun** miniszterelnököt.

Nincs válság Madridban. A nagybeteg **Sagasta** ma megköszönhathatta a királyi palotába való utat. Azért ment oda, hogy jelentést tegyen a régenskirálynénak a helyzetről, s ez az első útja azonnali végét szakasztja a válságról szóló mende-mondának, mely a miniszterelnök betegsége alatt szájról-szájra járt. **Sagasta**, mint Madridból nekünk táviratozzák, egy órábrosszat érkezett a régenskirálynéval s azt mondta egy újságíróknak, aki meginterviewolta, hogy nincs válság. A kormányknak nincs oka a bizalmi kérdés fölvetésére. Azt hiszi, hogy még be fog mutatkozni a cortesnek.

Olaszország és Menelik. Az utóbbi napokban aggasztó hírek jelennek meg Olaszország eritreai gyarmata, illetőleg **Menelik** királynak Olaszországgal szemben való ellenségessége felől. Az olasz kormány állítólag lázas sietséggel tett intézkedéseket az afrikai birtok megvédésére, de a körülmények olyanok, hogy Eritreát máris menthetetlenül elveszítettnek kell tekintenie. Ezekkel a bírsztelesekkel szemben most a felhivatalos **Stefani**-ügynökség a következőt jelentti:

Az a némely lapokban legutóbb megjelent és **Ciccodicola** szavadosnak tulajdonított távirat, amely szerint **Ciccodicola** kételkedik **Menelik** jóhiszeműségében, merő koblomán. Koholt az a jelentés is, hogy parancsot adtak ki, hogy Eritreaba segédcsapatokat küldjenek. Jó volna a közvéleményt óvni a hamis hírek terjesztőtől. Valamennyi és pedig a legmegbízhatóbb értesülések megegyeznek abban, hogy az ország egészen nyugodt lehet az eritreai gyarmat viszonyai felől.

Dreyfus vallomása.

Budapest, január 10.

Az a zavar, amelyet **Quesnay** de **Beaurepaire**nek saját bírótársai ellen való föllépése a **Dreyfus**-ügyben okozott, csak pillanatnyi volt, s úgy látszik, máris eloszlott, mielőtt nagyobb kárt tehetett volna. A hadsereg védőjének és a bírói kar támadójának már ki is van nevezve az utódja **Balot-Beaupré** semmitőszéki bíró személyében. Az egész incidens különben teljesen háttérbe szorul nemcsak **Dreyfus**nek ma beérkezett nagyfontosságú vallomásával, hanem még inkább **Lebrun-Renault** századosnak a semmitőszék előtt tett nyilatkozatával szemben. Erről a gárda-kapitányról ugyanis azt erősítette két évvel **Dreyfus** elítélése után egy mondva csinált hivatalos jelentés, hogy **Dreyfus** neki a lefokozása után megvallotta, hogy igenis szolgáltattott ki idegeneknek fontos aktákat. A **Sicéle** közlése szerint **Lebrun-Renault** százados a semmitőszék előtt vonakodott megerősíteni azt, hogy **Dreyfus** neki vallomást tett volna. Az a hivatalos jelentés tehát

— hamisítvány, ami **Quesnay** de **Beaurepaire** bíró urnak, aki előtt fontosabb egy inasnak, vagy egy porkolábnak a nyilatkozata, mint maga az igazság, nem igen fog tetszeni. Maga **Dreyfus** a kérdőpontokra adott válaszaiban határozottan tagadja, hogy akár **Lebrun-Renault**, akár más előtt valaha bűnösnek vallotta magát, sőt mindig is hitte és remélte ártatlansága kiderülését.

Mindéből pedig csak az következik, hogy a semmitőszék büntető tanácsa mihamarabb befejezi a már oly régóta húzódó vizsgálatot, nehogy az igazság kiderítését valami újabb incidens hátráltassa és talán már két hét múlva megtartják az újított pör nyilvános tárgyalását, **Quesnay** de **Beaurepaire** pedig a maga neveltségével és komikus érveivel, de nagyon is komoly számba veendő rosszhiszeműségével lesüllyed a jól megérdemelt semmiségbe és homályba, ahova magával viheti azt a szomorú tudatot, hogy denuncians szerepével a hadseregnek és a vezérkarnak semmit sem használt, a bírói karnak pedig nem sokat ártott.

Mai távirataink a következők:

Páris, január 10.

Az *Echo de Paris* közlése **Quesnay** de **Beaurepaire**nek a **Bard-Picquart**-ügyben tett nyilatkozatát. Ez a nyilatkozat, mely a semmitőszék első elnökéhez van intézve, éppen nem szenzációs és csak arról a mély gyűlöletről tesz tanúságot, melyet **Beaurepaire** a revízió ellen, továbbá **Loew** és **Bard** ellen táplál. Magának **Beaurepaire**nek vallomásából kiderül, hogy **Bard** nem szőlította meg **Picquart**-bizalmasan. **Beaurepaire** csak azzal vádolja **Bard**ot, hogy ő maga ment ki a váróterembe, a helyett, hogy a szolgát küldte volna oda, hogy **Picquart**-tal tudassa, hogy vallomását másnapra halasztották. Az a grog is nagy szerepet játszik a vallomásban, amelylyel **Picquart**-a tárgyalóterem előszobájában megkínálták. Az újságok már többször írtak erről a progról s az igaz, hogy **Picquart**nak, aki egészen berekedt s akit a hosszú kihallgatás kifárasztott, szünet közben grogot adtak. **Beaurepaire** ehhez még hozzá teszi, hogy a szolga akit a grog fűlszolgálatával megbíztak, így kiáltott föl:

Picquartért mindent, tábornokainkért semmit! Szívesebben adnék neki hánytatót!

Beaurepaire szerint a csendőrkapitány, aki **Picquart** a semmitőszékhez kísérte, annyira bosszankodott a **Picquart** iránt tanúsított jóakaraton, hogy így kiáltott föl:

— Hát az igazságszolgáltatás?

Beaurepaire azt írja, hogy a büntetőtanács egy ízben utasította egyik hivatalnokát, hogy fejezze ki **Picquart**nak a bíróság sajnálkozását, hogy várakoznia kell.

Loew elnök **Beaurepaire**nek az első elnökhez intézett beadványát kvalifikálhatatlannak mondta s azt írta róla, hogy nyomoruságos haszontalanságokból áll. Erre **Quesnay** de **Beaurepaire** a következőket válaszolja:

— Ha nem tartja elégségesnek az én tanuskodásomat, akkor csak menjen végig a semmitőszék folyosóin; mindenütt fájdalommal és fülhaborodással fog találkozni. A legfelső ítélőszék elnöke a párt-ember előítéletével fogott ehhez a bírósági ügyhöz s lépten-nyomon előbukkan az ő antipátiája és szimpátiája. Látjuk, amint egy embert dődelget, akit a hadseregből elcsaptak s aki hamisítással van vádolva. Ez az ember rágalmozza a katonatiszteket és **Loew** ur tisztelettel meghajol előtte. Ezt az embert támogatják, tábornokainkat pedig sárral dobálják, úgy hogy egy semmitőszéki szolga így kiáltott föl:

— Biráinknak csak **Picquart** számára van szemük és fülük!

És ezt mondja **Loew** ur nyomoruságos haszontalanságnak! Én azt hiszem, hogy **Loew** ur már azzal is büntetett el, hogy a gyanúnak tag ajtót nyitott és irányzatot pört vezet. **Loew** ur megmutatta a **Dreyfus**-pörben, hogy milyen iránynak hódol s nem lehet részrehajlatlan; sem neki, sem **Bard**nak nem szabad érdemleges ítéletet hozni a **Dreyfus**-ügyben. Annyma jutottunk, hogy már a legfelső ítélőszék is gyanúsítja és ez **Loew** urnak a műve.

Quesnay de **Beaurepaire** azt kívánja, hogy replikáját **Loew** válaszához csatolják, mert különben le fog mondani állásáról. Ugy látszik, hogy ezt a kívánságát nem teljesítették, mert különben nem mondott volna le.

Páris, január 10.

Az *Aurore* szerint a minisztérium 1898. júliusban kapta meg a *Cette canaille de D...* kezdetű iratot s hogy azt a **Bordereau** keletét megküszelítő kelet hozzátételével meghamisították.

A **Sicéle** közlése szerint **Lebrun-Renault** vonakodott megerősíteni, hogy **Dreyfus** vallomást tett neki.

Páris, január 10.

Ma érkezett meg egy cayennei táviratban **Dreyfus** válasza a semmitőszéki bizottság kérdéseire ama vallomások dolgában, amelyeket **Dreyfus** a lefokozása napján állítólag **Lebrun-Renault** százados előtt tett. **Dreyfus** kerekén tagadja, hogy bármily körülmények között is vallomást tett volna s erősíteti ártatlanságát. Ezt a táviratot már az este átadták a semmitőszéknek. Azt hiszik, hogy a semmitőszék most már befejezte munkáját.

Páris, január 10.

A **Havas-ügynökség** jelentése szerint **Mazeau**, a semmitőszék első elnöke azt a szándékát nyilatkoztatta, hogy a közvélemény megnyugtatására nyomban a **Dreyfus**-ügy revíziója dolgában megindult vizsgálat befejezése után átveszi a büntetőtanács elnökségét és a tárgyalásokat elejétől fogva maga vezeti.

Páris, január 10.

A **Havas-ügynökség** jelenti: **Fauro Félix** elnöke alatt minisztertanács volt, amelyen **Balot-Beaupré** semmitőszéki bíró neveztek ki a semmitőszék polgári tanácsának elnökévé **Quesnay** de **Beaurepaire** helyett, akinek lemondását elfogadták.

Lebrét igazságügyminiszter hivatalosan bejelentette, hogy **Mazeau**, a semmitőszék első elnöke átveszi a semmitőszék büntetőtanácsának vezetését, mielőtt az általa vezetett vizsgálatot befejezi. **Mazeau** fogja kijelölni azt a bírót is, aki a **Dreyfus** ügyre vonatkozó alapos jelentés szerkesztésével megbízandó lesz.

A minisztertanács végül tudomásul vette azt a táviratot, amely **Dreyfus**nek a semmitőszék kérdéseire adott válaszát foglalja magában. **Dreyfus** kijelenti, hogy sohasem tett vallomást **Lebrun-Renault** százados előtt, sőt ellenkezőleg, mindig erősítette ártatlanságát és az ítélet végrehajtása előtt azt a szándékát nyilatkoztatta, hogy nyilvánosan kijelenti, hogy ártatlan, ami két-három év múlva ki fog derülni. **Dreyfus** tagadja, hogy beismerő vallomást tett volna annak a fogháznak a főnöke előtt, amelybe elítélése után zárták. Ott látogatta meg őt du **Paty de Clam**, hogy megkérdezze tőle, nem szolgáltatt-e ki bizonyos okiratokat hogy cserébe másokat kapjon. **Dreyfus** megerősíti, hogy akkor kijelentette du **Paty** de **Clam** előtt, hogy semmiféle iratot nem szolgáltattott ki. Végül kijelenti **Dreyfus**, hogy nem tett vallomást sem egy gárdista, sem egy csendőr előtt. A kihallgatás végén ismételte **Dreyfus**, hogy mindig meg volt győződve róla, hogy ártatlansága két-három év alatt ki fog derülni.

Páris, január 10.

A semmitőszék ma titkos ülésben folytatta a revízió vizsgálatát. Az igazságügyi palota folyosóján általános az a vélemény, hogy azok az argumentumok, amelyeket **Quesnay** de **Beaurepaire** lemondására nézve felhozott, nem döntő természetűek.

Guyesse képviselő lemondott a vasuti mozdonyvezetők egyesületének disztaggáról, mert az egyesület elnöke, **Guibert**, hivatalos formában belépett a *Patrie française* nevű új ligába.

Páris, január 10.

Guyot volt kereskedelmi miniszter lemondott a Vasuti Mechanikusok Egyesületének elnökségéről, mert a társulat belépett az új, ugnevezett hazafias ligába. A lemondó levélben a volt elnök azzal okolta meg leköszönését, hogy nem akar olyan egyesülettel összeköttetésbe jutni, amely **Henry** hamisításait dicsőíti és egy népszerű vak üldözését választotta programjául. (met.)

A BUDAPESTI NAPLÓ
ALMANACHJA.

A *Budapesti Napló* szerkesztősége, hogy olvasóinak egyrésztől kedveskedjék, másrésztől pedig hasznos, értékes legyen az ajánléka, elhatározta, hogy a lap minden előfizetőjének (ha egy hónapra is fizetett csak oló) negyedévenként megküldi a

Budapesti Napló Negyedéves Almanachját.

Az így évenként négyszer megjelenendő kis kötet magát fogja dicsőíteni. El helyen csak

bejelentjük a megindulását, s pár szóban ismertetjük a tartalmát. Benne lesz minden hasznos és fontos tudnivaló arra az évnegyedre, amelynek első napján megjelent. Benne lesz az elmúlt negyedév képekben, rövid, de kimerítő szöveggel. Minden érdekes eseményt, minden nevezetes embert, aki csak az elmúlt negyedévben a külföldön, vagy hazánkban szerepelt, képekben mutatunk be. Az elmúlt negyedév találmányai, fölfedezései ugyancsak képekkel, lexikonszerű pontos rövidséggel mutatkoznak be az almanachban. Lesz azonkívül benne jegyzék-naptár is, ahová kiki a teendőit írhatja be. Azonkívül számtalan hasznos apró közlemény, minden, ami csak egy családot, háztartást érdekelhet. — Ez a terv vázlata. Összegezve: egy évben négy hasznos, idővel nélkülözhetelenné váló illusztrált kötet, valóságos kis aktuális lexikon.

A Budapesti Napló Almanachját előfizetők minden negyedév első napján kapják meg, teljesen díjtalanul. (Aki a Budapesti Naplónak nem előfizetői, az Almanach egy-egy kötetét csak 1 forintért kaphatják meg.) Az Almanach első kötetét az előkészületek és a nagy anyagtorlódás miatt január folyamán küldjük zét.

HIREK.

A kenyérfa.

Csak igen kis utat tehetett meg az a Harnak nevű német professzor, akinek az odisszeját a napokban olvastuk, és reálaláltak ismerő barátai, aggódó hozzátartozói, hogy ismét visszahelyezzék az ő mindennapi életmódjába. Éppen ez az életmód az, — a katedra, a polgár ezer társadalmi kötelezettsége, a mai világ zaklató lármája, ami bujdosóvá tette ezt a csodálatos német professzort. A civilizáció a maga nagy fényességével és a maga nagy árnyékaival: ez fajt az emberi közösségből elkivánczó tudósnak és aligha esik jól neki, hogy a nagy elbujdosást véghez nem vihette.

Az ő esete épp a visszája *Rautenfeldin* esetének. Az elmerült harang szépséges leányzója a mesék világából az emberek földjére kívánczik. Az emberek közé száll egy ember kedvéért, a bujdosó professzor pedig valami szigetet keres, ahol a mostani világtól elszakadva, egy mesebeli világba merülhessen és a maga kedvére, ősember módjára élhessen a pompázó természet ölében.

Igen, az újságok is írták, hogy Harnak vastag, nagy könyveket bujt, hogy felkuttassa, merre van a kenyérfa hazája. A senki szigetet kereste valamelyik óceánon, ahol a kenyérpálma terem sok más délszaki növény között és ahol az embernek se katedra nem kell, se más mesterség, hogy megélhessen, hanem a hol elég, hogy a kezét nyujtsa ki és egy áldott fáról tépje le a maga mindennapi kenyereit.

Micsoda szép álom is ez a német professzor álma! Ha mindent itthagynánk, a mi körülöttünk zug és zakatol, ha kenyértörésre kerülne köztünk és a modern technika között, mi volnánk a boldogok és dehogyan irigyelnők azokat, akik ittmaradnak az idegőrlő, a kiművelt világban.

A civilizáció hajótöröttje ez az új Robinson, a mi német professzorunk, aki letört a cél előtt, aki nem érte el az álmok szigetét. Amit ő kerget, ezt az álmot, hányan álmotdák meg az ő, hasonló sorstól sujtott kortársai közül! Amikor huzzuk az ígát, amikor az élet milliom gondja tép és huz bentünk, hányszor nem gondolunk arra a boldog időre, amikor még nem volt ilyen összetett az élet, hányszor gondolunk a mi eleinkre, akiknek még megvolt az ő

kenyértájuk. Az ősidőkben az egész föld nem volt egyéb, mint a Hesperidák kertje, arany almákkal, színes virágokkal teli. Hányszor nem gondolunk arra a nagy területre, ami egy-egy embernek jutott, amikor még nem volt annyi teremtet lélek a világon. Milyen szabadon jártak-keltek a régi emberek és mi egyetlen lépést sem tehetünk, amelyről be ne kellene számolnunk, amelyet számon ne tartanának.

És ha félkela valaki abból a régi világból, dehogyan is eserélne a mai világ emberével. Mi értjük az Ön álmát, Harnak tanár ur és igazat adunk Önnek: a kiművelt világ minden boldogságával felér az Ön egyszerű szigete, ahol a kenyérfa terem és ahol az ember, akár csak a régi idők embere, a maga módján él hivatlanoktól nem zavart magányosságban a maga gyönyörűségeinek...

k. l.

Budapest, január 10.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Január 15-én új előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításról idejkorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

— Személyi hírek. Széchenyi Manó gróf, 6 fel-sége személye körüli miniszter hetenkint hétfőn délután 2—3-ig fogad Bécsben a magyar házban. — Metionu metropolita ma délelőtt meglátogatta a képviselőházban dr. Wlassics Gyula vallás- és közoktatásügyi minisztert.

— Ferenc József ezrede. Berlinben ma kezdődött a Ferenc József-ezred félszázados jubileuma. A tisztikar nagy ünneppel ülte meg ötvenedik évfordulóját annak a napnak, amelyen Ferenc József lett a tulajdonosa az ezrednek. Volt díszelőadás alkalmi prólógusa, amelyet az alezredes írt; színelőadás, amely a német-osztrák-magyar fegyverbarátságot dicsőítette, végül az ezred zenekara eljátszotta egy önkéntes alkalmi szerzeményét, egy Ferenc József-himnusz és a karmester művét, a Ferenc József-indulót. Az ünnepen megjelentek az osztrák-magyar 35. gyalogezred és a 7. huszárezred tiszti küldöttségei; ezeknek az ezredeknek Vilmos császár a tulajdonosuk. Este lakoma volt, amelyen Schwarzkoppen ezredparancsnok mondta az első felköszöntőt Ferenc József császára és királyra. Közben lebulott a lepel Ferenc József életnagyságu arcképéről, amelyet a jubileum alkalmából ajándékozott ezrednek a király.

— A belügyminiszter beteg. Perczel Dezső belügyminiszter egy hét óta iny- és csonthártyagyulladásban szenved, amely miatt sem hivatalába nem járhatott, sem a képviselőházban meg nem jelenhetett. A minisztert ma délelőtt megoperálták. A műtét jól sikerült s így remélhető, hogy a miniszter pár nap alatt felgyógyul.

— A német császár köszönete. Vilmos német császárt az új év alkalmából a berlini városi tanács is fölkereste szerencsekívánataival. A császár hosszabb levélben válaszolt, amelynek végső szavai ezek:

Fogadja a tanács köszönetemet szívélyes figyelméért, hozzáfűzve azt a kívánságot, hogy Berlin városi hatóságai mindenkor sikeresül törekedjenek a polgárság javát politikai és vallási ellentétekre való tekintet nélkül előmozdítani és a városi igazgatás minden terén, társadalmi és gazdasági tekintetben is, mintaszerűt alkotni.

— Szász Domokos halála. Kolozsvárról telegrafálják: Ma délelőtt állították föl a teológiai intézet dísztermében a megboldogult Szász Domokos püspök ravatalát. Délelőtt egész sereg egyesület és intézet fejezte ki küldöttségileg részvétét az egyházi igazgató tanács előtt, a többi közt Kolozsvár város törvényhatóságának küldöttsége a polgármester vezetés alatt, a különböző felekezetek, a teológiai intézet, az erdélyi múzeum-egylet stb. A koszorú egész sokasága borítja a koporsót, koszorút küldtek Bánffy miniszterelnök és Hegedűs Sándor is. Majláth Gusztáv püspök táviratilag intézkedett, hogy nevében Bíró apátkanonok kondoleáljon és a temetésen képviselje. Minden vonalról sok vendég érkezik a holnapra temetésre, amelyen méltóan fog megnyilatkozni az erdélyi-részi magyarság gyászsa.

— Szobonya Mihály hagyatékai. A Szobonya Mihály festőművész hagyatékában maradt kisebb képeket és vázlatokat ma kezdte elarítani a művész barátai által alakított segítő bizottság. Roskovic Ignác, a bizottság elnöke a képekből kiállítást rendezett a művészek a Kerepesi-ut 49. szám alatt volt lakásán. Ebben a kiállításban mintegy 50—60 kép és vázlat van, közte Kocsut Lajos, gróf Széchenyi István, báró

Vay Miklós országbíró arcképe, számos életkép tanulmány. Különösen becsekese a falusi idillikus jeleneteket ábrázoló képek. A vázlatokból ma vagy husz darab kelt el s egy pár száz forint befolyt a segítésre szoruló család számára. Az önkéntes árverést közelebb folytatják.

— Szilágyi Sándor betegsége. Szilágyi Sándor betegségében kedvező fordulat állott be. Az agy tudós az éjszakát nyugodtan töltötte s mivelhogy táplálkozik, az ereje is gyarapodott. Életben maradásához azonban kevés a reményesség. A beteg iránt ország-szerte nagy a részvétel, sőt a külföldről is sokan tudakozódnak hogylétéről. Ma sokan meglátogatták, a többi közt Gyulai Pál, Feleki Miklós, Szily Kálmán, Vértessy Sándor és Korányi Frigyes.

— Nemezis. Mert minden a szemponttól függ, amelyből a dolgokat nézzük. A *Le Journal* megemlékszik Bismarck földi maradványairól. A francia *Le Journal* a német vaskancellárrol és a nemezisről elmélkedik:

Bismarck Herbert herceg elhagyja a friedrichsruhi kastélyt és véglegesen Berlinben telepedik le. A vaskancellár földi maradványai magukra maradnak a sachsenwaldi birtokon; néhány erdei őr gondjaira bízta a herceg édes apja holttestét, amely immár fél év óta várja örök nyugovó helyét. Aki annyinak megásta sírját, a magát nem találja! Már két hónapja készen kellene lennie a mauzóleumnak és még legalább ugyanannyi időbe telik, amíg átszállíthatják a holttestet a pompás építménybe.

A nyugalom kerül! Iue a nemezis!

Mert minden a szemponttól függ, amelyből a dolgokat nézzük.

— Milán otthon. Belgrádból jelenti egy távirat, hogy Milán király ma reggel Magyarországból visszerkezett. Sándor és Milán holnap a miniszterekkel Németországba, ahol a skupstina újra megkezdte tárgyalásait.

— A Rakovszky-Zeyk párbaj. Rakovszky István és Zeyk Gábor országgyűlési képviselők ma reggel kilenc órakor kardpárbajjal intézkéték el azt a szóváltást, amely köztük a képviselőház tegnapi ülésén folyott. Az első összecsapásnál Zeyk a szájjára erős lapos ütést kapott s ugyanakkor kardja Rakovszky arcán ütött sebet, amely a fülétől egész az alsó állig végig hasította a bőrt. A seb hosszabb volt inkább, mint mely s miután Rakovszky kijelentette, hogy nem érez semmiféle hátrányt, a segítők újból összehállították az ellenfeleket. A második menetnél Zeyk sebesült meg az alsó karján, mire a segítők megállapították a harcfeletlenséget s a párbajt beszüntették. Párbaj után a felek, akik előzőt csak látásból ismerték egymást, bemutatkoztak egymásnak s barátságos kémszoritással váltak el. Mind a kettőt nagy éljenzéssel fogadták elvárataik, amikor bekötözött sebeiknél megjelentek a képviselőházban, hogy megnyugtassák azokat, akik aggódtak a párbaj kimenetelét iránt. A párbajozók különben néhány nap mulva teljesen kiheverik a kardsepeket. És akkor minden valószínűség szerint tovább folytatják egymással a politikai évdést.

— Aki Nagy Napóleonnal beszélt. Egy egész századot megélt, visszaemlékezni még friss elmével olyan dolgokra, eseményekre, amelyeknek megtörté-nése óta már nemzedékek váltották fel egymást — milyen kovesekek adja ezt meg a sors. Édes-ó, fáj-dalmas-e visszaemlékezni egy száz éves életre, — ez mellekese, csak az igaz, hogy az nagy érzés. Érdemes megemlékezni azokról, akiknek kijutott. Kolozsváron is, mint onnan jelentik, él egy galambösz matróna, özvegy Ruzitska Györgyné, született mint Fuchs Antónia, s ő tegnap, január kilencedikén töltötte életének századik esztendejét. Csak egy kicsit gyöngye a látása, különben pedig élénken gondolkodik, a memoriája pedig bámulusos. Komáromban született, ahol apja, mint magasrangú katonatiszt állomásozott. Férjhez ment 1819-ben Ruzitska Györgyhöz, a kolozsvári zenekonzervatórium megalapítójához és igazgatójához, aki sok ideig lelke volt a kolozsvári zenéleletnek. Az időt a családdal legbensőbb barátságban élt Erkel Ferenc és Brassai Sámuel. Ötven esztendeig tartó boldog házasság után a nemes urhölgy, éppen harminc esztendővel ezelőtt özvegyggyé lett s azóta csendesen él idősebbik fia, néhai Ruzitska Béla pénzügyi tanácsos, egyetemi tanár családja körében. 1890-ben Béla fia, 1896-ban pedig Ruzitska Ede állam-számvevőszéki osztálytanácsost is elvesztette. Az őta unokái között él szeretetben és ábrándozik a multrol. Ott őri többek között a Nagy Napoleon arcképét, akit 1809. július 7-én a nővérével, aki báró Sternogné lett, egy szemlén friss cseszesnyével ki-nált meg. Napoleon megösköta a gyümölcsöt s megoirógatva a szőke kis leányt, így szólott hozzá:

— Kinek a gyermeke vagy kis leányom?

A galambösz matróna mindig szeretettel néz arra a képre és édes örömmel gondol vissza arra a messze, messze időkből feléje mosolygó jelenetre...

— **Romulus sirja.** Már tudtuk a professzoraink nevét, amikor úgy karácsony táján megismerkedtünk a latin nyelvben Róma város alapítójával, aki elég kegyetlen volt szegény öcsését meggyilkolni azért, hogy a Palatinus hegyén épült új várost 6 róla nevezzék el. Gyermekszívünk minden keserűségével átkoztuk Romulust, mint később Vespucci Amerigót, hogy elragadja a dicsőségét a szelíd, jólelkű Remusnak. S a hogy nagyobbra nőtt az a sors bennünket, még jobban meggyűlöltük, ha a történelmi professzor faggatott meg a római történet hőskorával. Azóta nyugodtan alhattunk Romulus felől és elhiszszük az iskolakönyvnek, el a professzorunknak, hogy Romulus az égbe szílt. Somhegyiben meg van írva, hogy 716-ban Krisztus születése előtt a Mars nevű egy csapatselemle alkalmával irtózatossá égitörő tört ki és Róma első királyát eltűnt örökre. Halálával egységes a szenátus vezetőit gyanúsították, de akkor Proculus Julius azt jelentette a népnek, hogy az istenek Romulust az égbe ragadták s azontul Quirinus néven a nemzeti istenek közé tartozott. A régi rómaiak tisztelőben is tartották Romulus emlékét és agyonkövezték volna azt, aki a szemükbe merne volna vágni, hogy Rhea Silvia, Faustulus, Romulus és Remus és mindaz, ami velük történt, csak mese, amely arra való volt, hogy minden ősrómai intézménynek isteni eredetet biztosítson. Még a római császárság alatt is megvolt és nagy becsületben állott Romulus síremléke, amely ott volt a fórum közepe. E síremlék természetesen csak szimbólum volt, hiszen Romulus eltűnt, de a latinok utódi fíradhatatlan buzgalommal keresték aztán is, napjainkban is Róma alapítójának sírját. Most Rómából komoly képpel a következőket táviratozták:

Róma, január 10.

A fórumon végzett ásatásoknál ma rábukkantak a legrégebb római emlékre: Romulus síremlékére amely egész a római császárság végeig nagy tisztelőben állott.

Azt hiszszük, hogy pendant kellett ahhoz az olasz távirathoz, amely a nyáron Krisztus arcképének fölfedezéséről regélt.

— **A dunántúli jégkárosultakért.** A dunántúli jégkárosultak segélyezése ügyében alakult bizottság ma délután ülészetett Lits Gyula országgyűlési képviselő elnöklése mellett. A kiküldött albizottság előterjesztése alapján megállapították, hogy az egyes helyekre mennyi segélyösszeget juttassanak; e szerint Veszprém megye kap 3000 forintot, Győr megye 1000 forintot, Sopron vármegye 500 forintot, Fehérmegye 5000 forintot, Székesfehérvár város 2500 forintot, Vas megye 1500 forintot, Sopron megye 700 forintot, Zalamegye Szécs községe 120 forintot, Komárom megye 370 forintot. Elhatározták, hogy a segélyösszegeket az illető alispánhoz s polgármesterhez küldik, hogy a szükséges képet ossza föl a járó tokban a pénz. A járásokban a szétosztást a közigazgatási tisztviselők végzik, két, három megyebizottsági tag közreműködésével. A segélyösszegeket csak olyan helyeken osztják ki, ahol állami vagy más segélyt még nem kaptak a károsultak.

— **AEBMFTYUESZBNYE.** Arabus legyen az, aki ezt a szót kimonlja, pedig meglevő társai mintájára az az egészen frissen alakult egyesület is számot tarthatna arra, hogy a nevét csak így egyszerűsítve, a kezdőbetűt egymásutánjával mondják ki, amelynek alapszabályait mostanság hagyta jóvá a belügyminiszter. Mert végre is vagy van osztó igazság, vagy nincs. Az új egyesület teljes címe különben rövid hetven sorban letárgyalva így hangzik: Az Első Budapesti Masseur, Froiteur, Tukszemvágo és Uszmesterek Szak-Betegséggyógyító — szuszsanjunk egyet... — és Nyugdíj-Egyesülete. Az új egyesület hézagot pótol mindenképpen, mert még éppen csak ilyen nem volt. Virágoztassa fel az Ur!

— **Gróf Károlyi Ferenc halála.** Londonból táviratozta tudósítók: Gróf Károlyi Ferenc fölött ma tartották meg ősi angol szokás szerint a halotti szertartást, amely kétes esetekben hivata van a halál okát kideríteni. Nagy részt a közelben lakó iparosokból alakult tizenkét tagú zsűri teljesítette ezt a feladatot. *Trondbeck* bírósági ügyész elnöklésével. A zsűri megesküdt, aztán megtekintették azt a szobát, ahol boltan találták a grófot. A helyszíni szemle után egy szomszédos szobában tanácskoztak, miután eskü alatt kivallatták *Novák* szolgát, a szobaleányt, dr. *Harrer* orvost két társával és a házigazdát. A halotti szertartás szerint gróf Károlyi Ferenc ügylikösséget követett el pillanatnyi elmezavarásban (suicide whilst temporarily of unsound mind). Az ítéletet a zsűri egyhangúlag hozta meg.

— **Házasságok.** Karácsonyi Jenő fogalmazó ma Budapestre eljegyzte rutkai Ráth Aranka kislányt, rutkai Ráth Peter országgyűlési képviselőnek, a kassa-oderbergi vasut vezérigazgatójának leányát. — Dr. Kovács Bódog újvidéki ügyvéd eljegyezte *Rosenthal* Samu mohácsi és budapesti téglagyáros leányát,

Tonkát. — *Klimes* Ottó magyar királyi posta-életrajtszót eljegyezte Budapestre *Benes* Hedvig kislányt.

— **A jótékony harás.** Az Országos Izraelita Leánykiképzési Egyesület ellen a VI. kerületi előjáróság kérelmetelen szigorral folytatja a vizsgálatot. Dr. *Alkér* Ernő tanácsjegyző ma délelőtt *Liskovits* Imre számtisztelt és *Mados* Gyula VI. kerületi rendőrkapitányságtal irokkal elment az egyesületi helyiségbe. A helyiség be volt zárva. A bizottság lakatosát hivatott, fölnyitatta az ajtót, lefoglalta az összes okmányokat, ugyint választmányi és intézőbizottsági jegyzőkönyvet, leveleket, nyugtákat s a pénztári szekrényben levő pénzt. Egy kétezzer forintos takarékkönyvecskét és 54 forint 25 krajcárt *Liskovits* számtisztelt volt magához, ez az egytel összes vagyona. A lefoglalt pereselyek egyikeben volt még azonkivül 64 krajcár. A helyiség lezárása után dr. *Alkér* tanácsjegyző idézést fűggesztett ki *Klein* Bernátnak a helyiség ajtajára.

— **A tömlőc törpéje.** Szabó Mikus János éppen csak valamiskével nagyobb, mint egy mókus. A kamazsoron alaposan átnyargalt már, de bátran beülhetne valamely iskolába az ábécés gyerekek közé, nem látszanék ki közülök. S a mellett fürge és nyulánk, tisztán arra termett, hogy mint a mesében Babszem Jankóval megeseett, beadogassák a nagy tolvajok a király kincses házában ablakán s ő meg kiadogassa a sok drága holmit. Mivelhogy azonban a király kincsesházát nagyon őrzik, a boltokat ellenben sehogyan se, inkább csak az üzleti élet terén maradt a kis Mikus s tanulmányozta is olyan alapszíggel, hogy bár csak tizennyolc esztendőzt élt mindeztideig, immáron négy nemes ügyészség tömlőcében szenved. Nemrégiben újra a rendőrség kezeibe került s ma átkísérték az ügyészséghez, aminek persze újra sirlalmas vége lesz. Az ilyen utaknak ritkán van jó végük. A kis Mikus családja történetéből is tudhatja már ezt, mert akit a Mikusok közül az ügyészséghez vittek, azt nem is bocsátották egyhamar haza. A kis emberkének ez a legújabb kalandja azért különösen érdekes, mert voltaképpen azzal akarta bizonyítani az ép esztét, hogy visszatért a régi kezeihez. A rendőrség ugyanis paralizis progressivát konstans rajta s elküldte megfigyelni. Figyelték, figyelték, aztán elbocsátották. A kis Mikusnak az volt az első dolga, hogy valakinek a zsebébe mászott egy kis aprópénzért. S a kis Mikus újra ülni fog, folytatja ott az életet, a hol elkezdte, a tömlőcében. Mert nem afféle közönséges fickó ez a Hüvelyk Matyi még születés dolgában se, mint mi íles mindnyájan. Mária Nosztrán, a rakbőrházban pillantott körül először ezen a világon s szíva magába a börtönzsgatot és jól esett neki. Ugy látszik, hogy van abban valami jó, csak mi nem tudjuk, hogy mi. Mert ime a kis Mikus mindig visszamegy és szíjazt egyre, hogy ha tudnak ennek a kalandnak a konzekvenciáin, újra belemászik valakinek a zsebébe s megint csak fölkeresi a régi cimborákat, öreg betörőket, híres nevezetes vén tolvajokat, akik a térdükre ültetik és úgy tanítják ki némely rejtettebb furlangjaira a mesterségnek. S kedves anyja mosolygva nézhet föl reá valahonnan a pokolból.

— **A prehisztorikus lelet.** A minap beállított a Nemzeti Múzeum régiségtári osztályába egy ismert magyar lelet:

— Nézze csak — mondja a régészeti órának, itt hozok valamit, csak értenek hozzá, vizsgálják meg! Azzal lelet az asztalra két félholdalaku szarudarabot; mindeniknek a közepén egy lyuk volt.

— Valami régi szerszám lehet — mondta, a tudós ór nézte, hosszasan elgondolkozott, aztan megjegyezte:

— Valami prehisztorikus szerszám... nagyon érdekes. Be fogjuk lajstromozni.

— No ennek örülök!

— Köszönjük is szépen, méltóságos uram, köszönjük, hogy első sorban a Múzeumba gondolt.

— Óh, ez hazafiai kötelességem!

Azzal elment.

Az ór pedig odaadta a szolgának a két prehisztorikus darabot.

— Vigye ezt föl az emeletre.

— Igen.

— Lajstromoztassa be.

— Igen.

— Miért nézi? Tudja talán, hogy micsoda?

— Tudom.

— Hat micsoda?

— Mankó.

— Hm.

A tudós ór még egyszer megnézte a leletet, s most már kevésbé prehisztorikusnak tűnt föl előtte. Valóban, egy pár mankónak a fölső része volt az a félhold alakú valami.

— Hm — mondta megint — valóban mankó. Kicsit még gondolkodott, aztán halkan szölt:

— Csak vigye azért föl, lajstromozzák be. A méltóságos urat nem lehet megsérteni... aztán a népnek ugys mindegy...

— **Antisemitizmus a művészetben.** Nincsen párja a bécsi közösgtandésnak. Ez a jeles testület és hírhedt vezére sokat vétett a császárváros jó hírneve ellen; következetesen iparkodott megakasztani Bécs városa fejlődését; társadalmi életének megromlására s megfertőztetésére éppen s'rgel nem volt világalós az esztököben; a felekezeti békenek feloldása céljából szívesen szövtökeznék a poklokkal is. Az antisemitizmus egészen megzavarta a jeles városatyákat, sőtéttség borult az agyukra. Avagy nem az örültséggel határos-e Lueger hadának legujabb *stikije*, a melyről bécsi tudósítók a következőket jelenti:

Bécs városának bálja az idén elmarad. E helyett nagy hangversenyt akart rendezni a közösgtanács s szeretne volna megnyerni közreműködésre a *filharmonikusokat*, akik nélkül az ilyen nagyszabású koncert el sem képzelhető. De szegyet ütött Luegernek el s városatyáknak a fejébe az, hogy a filharmonikusoknak *Mahler* Gusztáv, az udvari *Opera* igazgatója a karnagyuk, aki tudvalevőleg két év előtt tért át a zsidó vallásról a katolikus hitre. Összeült a kupaktanács és nagy bölcsen kiesztelte, hogy *Richter* János vagy *Mottl* Félixet fogja felkérni a dirigálásra. El is ment a hivatalos levél a két kiváló karmesterhez és Lueger derék lovagjai a markukba nevettek. De hosszúra nyult az ábrázatuk, amikor megjött a válasz. *Mottl* is, *Richter* is megköszönte a nagy megtisztelést, de egyikük sem vállalta el a kitűnőt megbízást: lámpással is hiába kerestek volna maguknak a filharmonikusok jelesebb karmestert — *Mahlernél*, őt kérje meg Bécs város közösgtanácsa. Ezt felelte mind a kettő. A filharmonikusok sem késtek a válaszzal. *Mahler* tárgyalta az irásukat a városi tanács, amelyen Lueger elnökölt. Az volt a levélben, hogy szívesen közreműködne a hangverseny fényének emelésére, de csak karnagyuk, *Mahler* Gusztáv vezetésére alatt.

Az antisemita városatyák vak gyűlölésséggel eltelve hallgatták meg a három levelet és elhatározták, hogy a filharmonikusok közreműködése csak ártana Bécs város koncertjének, a művészi nivóját határozottan lesüllyesztené.

— **Letartóztatott kereskedők.** A bécsi rendőrség a budapestivel közösen ma több kereskedőt letartóztatott, akik fizetéképtelenség után potom áron tuladtak áruiikon és aztán csődöt mondtak. Budapestre tegnap *Kohn* Lipótot tartóztatták le a rendőrség, ugyszintén *Hilf* Leót, aki bécsi kereskedő és kit a bécsi törvényeknek fogna kiszolgáltatni azonkivül le fogja tartóztatni a budapesti rendőrség a Bécsből Budapestre menekült kereskedőkkel együttműködő kereskedőket. Bécsben *Peri* Frigyes, *Weiss* Samu és még öt csödbe jutott kereskedőket tartóztattak le.

— **A kiloncedik.** A *Duma* Mihály jóvoltából mégis csak elérte a nagyváradi kaszárnyában egy év felforgása előtt, úgy a nyár felé, a kerek számot. A *Duma* Mihály ugyanis a kiloncedik, aki az új éra óta agyonpuffantotta magát. A románok karácsonyára otthon volt a falujában, *Kecserogon*. Csak a fátáját ment haza meglátogatni, az édesapja meg az édesanyja már rég meghalt. Hogy aztán visszaért Nagyváradra, a kaszárnyában észrevette, hogy amit jártában, kelében a kocserogi fáta szemét látta, — elvesztette a *forsrifitját*. Ezt a vesztését nem merne bejelenteni, tudta, hogy keserves lézen a bűnhődése. És tegnap reggel agyonlőtte magát. Délutánra már meg is halt. Amikor elszállt a lelke a váradi várból, valamit zizegett a szélbe... — eripitur persona, manet res... , ami nem annyit jelent, hogy a *Duma* Mihály élete válságdíj volt a többi baka életért, hanem inkább afféle kezesség, hogy egy ember élete nem dönti le a dinsz.reglementot.

— **Gyilkos feleség.** *Kiss* János jómódu kisbéri molnármentert — mint komáromi levelezőnk táviratozta — amint a rétről éjnek idején babaigyekezett, utközben megtámadták és fejszével agyonütötték. Az ügyben a komáromi törvényszék a vizsgálatot megindította és az áldozat holtestét orvosrendőrileg felboncolták. A vizsgálat kiderítette, hogy *Kiss* Jánost a saját feleségének felbérlet einkostársra, a molnármentert legénye gyilkolta meg, akivel az asszonynak tiltott viszonya volt. *Kiss* János 52 éves ember volt, s házas élete az asszonynak kicsapongó természete miatt nem volt boldog. *Kiss* Jánost, a meggyilkolt feleségét és Horváth Mátyás molnárlegényt a vizsgálóbíró letartóztatta, s ellenük a vizsgálati fogságot elrendelte.

— **Az osztályorszájték húzása.** Az osztályorszájték mai húzásán tizenöt ezer koronát nyert 46773, tízezer koronát 80314 55278, ötezer koronát 28674 117 83209, hétézer koronát 33065 78334, ezer koronát 90141 8007 39769 39591 18326, ötszáz koronát 12792 5353 22908 118 2252 26277 97508 9946 54058 13652 9842 15255 68727 15537 34213 58798 48951 20072 17879 35258 99484 94696 31266.

— **A japánok és az irodalom.** Január 18-án nagy dalnokverseny lesz Japánban. Maga a mikádó rendezi minden évben ezeket a poéta-versenyeket, amelyekre már december 31-ikéig kell a költeményeket beküldeni. A pályaműveket egy bizottság bírálja meg, amelynek *Seisho* japáni költő az elnöke. Ez a *Seisho* Japán korszorozott költője, amely állás igen fontos a japániaknál. Ugyanis ők nagyon szeretik az irodalmat, maga a mikádó is költő, ő is irt egy verset, amelyet majd a január 18-iki dalnokversenyen fognak fölolvadni.

És még azt mondják, hogy Japán civilizált ország! Micsoda gusztlus! Szeretni a költőket!...

— **Szabad a tánc.** A katonatiszteknek — mint nemrég említettük — rendeletileg megtiltották, hogy az ideai farsangon táncoljanak. Ennek a tilalomnak a királynéért való gyász volt az oka. Nagy volt e miatt a szomorúság úgy a katonatisztek, mint a bálózó leányok között. Most azután, hogy beköszöntött a farsang, nagyon enyhítették ennek a rendeletnek a szigorúságát. A tilalmat ugyanis visszavonták s most az a rendelet, hogy a katonatisztek *zártkörű mulatságon* megjelenhetnek és táncolhatnak, nyilvános mulatságon sincs megtiltva a megjelenés és táncolás, de ezt *lehetőleg ne tegyék* a katonák.

— **Halálhír.** Giczi, assa- és ablanc-kőrthi *Ghyezy Emil* császári és királyi kamarás, nyugalmazott miniszteri tanácsos, földbirtokos, tegnap hatvanöt éves korában meghalt Budapesten és a bécsi Theresianumban végezte. Közszolgálatát a magyar udvari kancelláriánál Bécsben kezdte meg, majd mint fogalmazó, a helytartótanáchoz került. Az alkotmányos visszaillesztésakor a belügyminiszteriumba osztották be, ahol nemsokára miniszteri titkár, majd osztálytanácsos lett és a vármegyei ügyosztályt vezette. Mint ilyen, a hetvenes évek második felében Krassó-Szörény vármegye kormánybiztosa, utóbb a boszniai Erzsébet bizottság tagja lett. A nyolcvanas évek elején miniszteri tanács s címmel nyugalomba vonult, hogy a család nagyszerű birtokának vezetését Horvátországban átvegye. Az elhunyt az Országos Kaszinó egyik alapítója és az Országos Erdészeti Egyesületnek választmányi tagja volt. Temetése holnap délután három órakor lesz a Múzeum-utca 19-ik számú házban.

— **Pusztító tüze.** *Sátoralja-Ujhelyről* táviratozza tudósítónk, hogy *Bodrog-Szerdahelyen* az éjjel nagy tűz pusztított. Több lakóházat és melléképületet kívül *Róth Adolf* nagy gőzmalma berendezésével együtt porrá égett. Róth kára harmincezer forint, ami azonban megterül, mert a malom biztosítva volt.

— **Mulatság.** A *jugószábi*, amelyre a joghallgatókat segítő egyesület javára rendez az ercseyemi ifjúság, e hó 28-án lesz a fővárosi vígadó termében. A meghívottak már elküldték a rendező bizottság. — **Budapesti aranyművészek és rokonszámok szakegylete** február hó 11-én hangversenyyel egybekötött táncvizalmat rendez a régi polgári lövé ház dísztermében. — **Az Atlétikai bizottsága** szerdán, folyó hó 11-én este 8 órakor *ismerkedési estét* rendez az atlétikaszobában. Az este a klub elnöksége s régibb alapítói közül többen megierként megjelenésüket. A zenét *Radics Béla* szolgáltatja.

— **A bécsi gyilkosság.** *Bécsből* jelentik, hogy ma egy öregasszony jelentkezett a rendőrségnél és elmondta, hogy ő *lata Hofer Franciska* gyilkosát. A mult héten ugyanis egy éjjel valami cseh legény küvette őt és zálogéudalt kínált neki megvételre. A legény körülbelül huszonnégy éves lehet, és olyan ruhát viselt, mint a mészárossegédek.

— **Vasuti katasztrófa Amerikában.** *New Yorkból* táviratozzák, hogy a lenigh-walley-i vonalon egy expresszvonat *Boundbrook* mellett beleütközött a helyi vonatra. Hír szerint tizenhárom ember meghalt és negyven megsebesült.

— **A csusz és köszvényes betegek** no mulasszák el a kintűn *Johansen-kenes*űt használni, mert ez még oly betegknél is, kik évek óta szenvednek, pár nap alatt lételetes gyógyulást idéz elő. *Kizárólag Zoltán Béla* udvari szállító gyógyszerárban kapható, üvegenként egy forintért (Budapest, V., Széchenyi-ter, Nagykorona-utca sarkán).

FŐVÁROS.

(*) **A cselédügy rendezése.** A jogügyi osztály tudvalegileg szabályrendeletet dolgozott ki a cselédügy rendezésére. Ez a rendelet 60-ban állítja meg a cselédközvetítők számát és kötelezi a cselédeket, hogy a helyből való kilépésük alkalmával a rendőrségnél jelentkezzenek, ahol igazolványt kapnak arról, hogy tizennégy napig hely nélkül tartózkodhatnak a fővárosban. A tanács ma tárgyalta a szabályrendeletet és egyttal a Cseléd Otthon Egyesület kérvényét, amelyben arra kéri a fővárost, hogy a szabályrendeletet még ne állapítsa meg, mert az egyesület társadalmi uton akarja a cselédügyet rendezni. A tanács kimondotta, hogy a szabályrendelet megállapítása nem akadályozza a Cseléd Otthon létezését és elfogadta a szabályrendeletet, csak annyit módosítva azon, hogy a biztosítókat maguknak a közvetítőknek kell lenni.

(*) **A gazdák a Vásárosarnokban.** A gazdák vásárosarnok ellátó szövetkezetének a főváros tavaly elengedte a helypénz felét. A szövetkezet ma arra kéri a tanácsot, hogy az idén is engedje el a helypénz felét. A szövetkezet azt mondja, hogy tavaly is hateres forint vesztesége volt s a földmívelési miniszter szubvenciót ad a szövetkezetnek. A vásárosarnoki igazgató a kérelem teljesítését javasolta.

SZÍNHÁZ. MŰVESZET.

** **A hazafias Pozsony.** Ritkán van alkalmunk, amikor színházi dolgokról szó van, dicserőleg szólani az ősi magyar koronázó városról, *Pozsonyról*. Annál nagyobb örömmel ragadjuk meg a kínálkozó alkalmat, hogy ezt megtehessek. Megemlékeztünk ugyanis arról, hogy a német színészek egyesülete *Hauptmann Gerhardt*nak *A lakások* című Ausztriában eltiltott színművét akarta *Pozsonyban* előadni s az előadásban a bécsi színházak előkelő művészei vettek volna részt. *Pozsony* hazafias hatósága azonban utját vágta ennek az előadásnak és nem adta meg arra az engedélyt. *Pozsony* városa közgyűlésén interpelláció tárgyává tették a tilalmat s a város polgármestere kijelentette, hogy az előadást nem a színmű szocialisztikus tendenciája miatt, hanem azért nem engedte meg, mert nem tartotta helyénvalónak, hogy egy külföldi egyesület, a hatóság megkerülésével, a *Városi Színház*-ban előadást rendezzen.

** **Nemzeti Színház.** *Somló Sándor* „Királyi házasság” című három felvonásos verses vígjátéka pénteken, folyó hó 13-án kerül először színre. Mint-hogy az új jelmezek csak az előadás napján. Készülhetnek el, az eddig szokásos nyilvános főpróba az alkalmammal elmarad és csakis a sajtó meghívott képviselői jelenlétében tartanak egy szűkebbkörű próbát.

** **Állami képvisárlás.** A *Képzőművészeti Társulat* mostani téli kiállításából *Wlassics Gyula* vallás-és közoktatásügyi miniszter a következő műveket vásárolta meg az állam részére:

Mannheimer Gusztáv: „Est a Campagna”-ban, *Márk Lajos*: „Kisértes”, *Csók István*: „Ezt tegyétek az én emlékezetemre”, *Ebner Lajos*: „Lakodalmi menet”, *Skatetzky Dóme*: „Nyári lakók”, *Kardos Gyula*: „Férfi act”, *Ferenczy Károly*: „Madardal”, *Mihálik Dániel*: „Tiszai ártér”, *Zemplényi Tivadár*: „Haza-fele”, *Számnyai Lajos*: „Zagyvaparti füzfák”, *Bosznai István*: „Erdőben”, *Poll Hugó*: „Mi atyánk”, *Veres Zoltán*: „Tükör előtt”, *Nadler Róbert*: „Parasztház udvara”, *Ujvári Ignác*: „Est a révbén”, *Peske Géza*: „Nyaralón”, *Kiss György*: „Judas csókja”, *Führer Rihard*: „Tavas és Nyár”, *Liget Miklós*: „Ádam és Éva”, *Aranyszó Ákos*: „A kis látogató”, *Szegfy Erzsé*: „A gond”, *Margitay Tihamér*: „Stefi bácsi buja”, *R. Rónai József*: „Öreg francia asszonyság”, *Spanyi Béla*: „A bodajki kalvária-hegy”, *Kaufmann Izidor*: „A rabkikapuja”, *Boem Kitta*: „Whist”, *Kronfuss János*: „Tanulmányok”, *Háry Gyula*: „Monte Maggiorre”, *E. Illés Aladár*: „Ravelli st. Giouvanni”, „Oláh falu”, valamint „Tanulmány”. *Paczka*: „A tegeer”, *Paczka Ferencné*: „Saját arcképe”, „Női arckép”, „Női act” és „Gyermekek arckép”, *Kézdí Kovács László*: „Borulat”, *Telepy Karoly*: „Almadi napnyugtató”, *Német Lajos*: „Szalmahordás”, *Ujházi Ede*: „Osztokodás vége” és *Jendrassik Jenő*: „A lidero”. A *nagybányaiak kiállításából* a következő képeket vásárolta meg a miniszter: *Nyulási Sándor*: „Magvetők”, *Grünwald Béla*: „Műteremben”, *Glutz Oszkár*: „Fahordók”, *Ferenczy Karoly*: „Tájkép”, *Horthy Béla*: „Bucsu”.

Azonkívül megvette a miniszter *Thorma János*: „Békesség veletek” című nagy képét is.

** **A Kisfaludy Színház szubvenciója.** Az *Országos Színész Egyesület* tudvalegileg kérvényt adott be a fővárosi tanácshoz a *Kisfaludy Színház*nak a főváros által való támogatása érdekében. E kérvény folytán a tanács, mint értesülünk, újra tárgyalás alá veszi a *Kisfaludy Színház* igazgatójának szubvenció iránt beadott kérvényét s mint-hogy most már négy hónapos dicseretes mult áll az ő-budai színház legújabb regiméje mögött, nem kételkedünk benne, hogy a fővárosi tanács kedvezően fogja a kérvényt elintézni.

** **Ösztöndíj.** Az Országos Színművészeti Akadémia 200 forintos ösztöndíjat, melyet Budapest főváros alapított az akadémiának legtehetségesebb végző leány növendéke jutalmazására, *Bajor Riza* kapta meg a tanári kar egyhangú véleményezése alapján. A szerep tehetség fiatal művésznő a napokban nagy sikerrel vendégszerepelt a kolozsvári Nemzeti Színházban.

** **Berocik Árpád Temesvárott.** *Berocik Árpád*nak *Himfy dalai* című vígjátékának szombaton lesz a bemutatója a temesvári színházban. A szerző maga is ott lesz az előadásban s a temesvári nagy óvációt készítenek rendezni *Berociknek*, aki a város szülötte. A darab három főszerepét *T. Hadrik Anna*, *Halmel Aranka* és *Thury Elemér* játssza.

** **Lejo Lili Berlinben.** *Lejo Lili*, aki nemrégiben a *Magyar Királyi Operában* vendégszerepelt, február elején a berlini *Theater des Westens*ben fog vendégszerepelni.

** **A Vígsház új darabjai.** A *Vígsházban* a *Godard* és *Boyard* című bohózatán kívül, amely legközelebbi újdonsága lesz a színháznak, még két új darabot osztottak ki: *Gondinetnek Gavau*, *Minard* és *Társa* című bohózatát és *Finero* híres színművét *A második feleséget* (The second Mrs. Thankery). Mind két darab legközelebb kerül bemutatásra.

** **A kormány vásárlásai.** *Dr. Wlassics Gyula* közoktatásügyi miniszter az iparművészeti társulat karácsonyi tárlatáról, részben az iparművészeti múzeum számára, részben pedig a vidéki múzeumok között leendő szétosztás céljából, tizennyolc műtárgyat vásárolt. háromezer forint értékben. Nevezetesen: *Rippel-Rónai* selyemmel himzett ellenzőjét, *Holló Barnabás* furulyázó magyar fluszkát ábrázoló bronz szobrárt, *Hebjan* iparművészeti iskolai tanár által, *Huszka József* és *Förk Ernő* tanárok tervei után készített zomancozott mellékességeket, továbbá *Roth Miksa*tól három ablakot és egy mozaik munkát, *Boross Rudolf* tervei után, *Gottemayer* által készített bórnmunkákat. *Mirkorszky Gézá*é által tervezett és készített himzést, *Körösi* és *Sebestyén* építészek által tervezett és *Hochmann J.* készíttette sárgárral gázcsillárt, *Horti* tervei után, *Lakacsoits János* által készített bórkarosszéket, továbbá szintén *Horti* által tervezett vörösréz zárat, készítette *Jancsurak* két vörösréz pántokkal díszített bronzkaszettát, egy faragott és festett fakeretet és egy bórmapát, azonkívül *Dankó*tól *Trefort* és *Vörösmarty* szobrait, *Zsolnay*tól hat darab edényt, *Beck Fülöp* által készített és tervezett bronztárgyakat, *Rauschtól*, éneklő parasztgyermekeket ábrázoló bronz csoportozatot és *Hajts Jakab*nak *Csizik Gyula* tanár által tervezett át-tört fakeretét. Továbbá *Roth Miksának*, az iparművészeti múzeum részére, a kiállítási termek egyik ablakának megoldásaképp egy oly tifyan-üvegekből készített üvegfestményt rendelt meg, amely kompozíciójában a magyar ornamentális elemek is föleleli. Végtül pedig, miután sikerült az angol kormánytól ki-esszközölni azt, hogy a már nálunk is kiállított nemzeti verseny munkái közül néhányat kivételképp átengedjen, a miniszter megengedte, hogy az iparművészeti múzeum az itt kiállítva volt anyagból harminckötöt megvásárolhasson.

** **A Magyar Színház premierje.** *Hercegy Ferenc* új négyfelvonásos vígjátékának, a *Gyurkovics-lányok*nak a bemutatás előadását e hónap tizenhetedikén, jövő kedden, tartják meg a *Magyar Színházban*. A premiere holnapotól, szerdától fogva válthatók meg a jegyek a színház pénztáránál. Az újdonság főpróbjája tizenhatodikán délelőtt feltizenegyre lesz.

** **Beültött vígjáték.** Megemlékeztünk róla, hogy az udvari intendatúra betiltotta *Herz*l Tivadár hazánkfiának a bécsi *Burg-Theaterben* előadásra már kitűzött *A mi Katóknak* (Unser Kätchen) című vígjátékát. A betiltás anélkül nagyobb feltűnést kelt, mert a bécsi cenzura nem talált kifogásolni valót a darabban. *Herz*l most más bécsi színháznak adja át a darabot és ott fogja előadni. Megjegyezzük még, hogy az udvari intendatúra ahhoz a feltételhez kötölte az előadás megengedését, ha a szerző a negyedik felvonásban bizonyos helyeket töröl, de ebbe a szerző nem akart beleegyezni. A tilalmat *dr. Schlenker* a *Pal*-a *Burg-Theater* igazgatója levélben tudatta a szerzővel, amely így szól:

A cs. és kir. udvari intendatúra vezetője ó excellenziájától tegnap hivatalos átiratot kaptam, amelyben ó excellenziája arról értesít, hogy különböző okokból utólag olyan aggodalmi támadtak, amelyek megengedhetlennek tünntek fel az ön vígjátékának az udvari színházban való előadását. Ó excellenziája ezeket az aggodalmi, amelyek különösen az utolsó felvonásra vonatkoznak, az első fudvarmester ur előbe-terjesztette és ó hercegsége az előbe-terjesztett okok komoly megfontolása után arra határozta el magát, hogy az előadást betiltja.

A betiltás beavatott körökben különösen azért kelt nagy feltűnést, mert a darab címszerpét *Schratt* Katalin asszony játszotta volna, aki a *Burg-Theater* legelőkelőbb és legbefolyasabb tagjai közé tartozik.

** **Zacconi, mint Henschel fuvaros.** *Ermete Zacconi*, mint egy olasz újság írja, besorozza repertoire-jába *Hauptmann Gerhardt Henschel* fuvaros című legújabb drámájának címszerpét. Nem érdektelen, hogy *Antoine* a párisi *Theatre Libre* igazgatója legközelebb Berlinbe megy, hogy megüzeze ott a *Hauptmann*-drama előadását.

** **Növendékeszínészek előadása.** A *Vígsház* színészközlőjének növendékei tizenkettedikén csütörtökön mutatják be az évi haladásukat a *Kisfaludy-Színházban*. Ez alkalommal a *Kukli* predikáció egy-felvonásos vígjáték és az *Ördögűző huszártiszt* című háromfelvonásos bohózat fog színré kerülni.

** **Újdonság a vidéken.** *Prepelicay* Elődné, a temesvári-gyvárosi postamester neje, a *kötészet boldogjai* című egyfelvonásos bohózatot irt, amely közelebb fog színré kerülni a temesvári színházban.

** **Káldy-est a Hírnökben.** A *Telefon Hírnök* holnap (szerdán) este fél 9 órakor rendkívül érdekes hangversenyyt rendez, amelynek műsorát *Káldy Gyula* híres kuruc nótái és egyéb szerzemények fogják kitölteni. Az előadó művészek sorában ott lesz *Bárdossy Irén* operakéneskes és *Váraday Sándor*, az Operaház tagja is, aki *Káldy* művészi körútjában kísérni szokta, továbbá *Ney Bernát*, *Zilahy Gyula* és *Mayer Adolf*. — Hangverseny után 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókon.

A kuplé.

Írta: *Solymosi Elek.*

Budapest, január 10.

Talán nem lesz egészen érdektelen, ha én, aki nek egyik ideálom a magyaros humor kultiválása, s aki oly sok komikus szerepet játsztam s oly sok kuplét énekeltem a Népszínházban és Magyarországnak körülbelül százhatvan városában, beszélek valamit a kupléről.

Európában a kuplénak kétféle formája forog. Egyik a francia és a másik a német forma. Az olaszt és angol nem emlitem. Ezeknek nincs megállapodott keretük és a viszonyokhoz képest változnak.

A francia forma az elsőszéget magának vindikálja, de mindjárt hozzátéhetem, hogy teljesen jogtalanul, mert hiszen a francia kuplé tulajdonképpen nem egyéb, mint az érzékek csiklandozására épített ciniikus és rezignáló költészetnek a színváltása. Komolyan csak a német kupléről lehet beszélni, mert ez az énekes humor megnyilatkozásának egyik legalkalmasabb formája. Kár, hogy a pálmát e téren a németnek kell adni.

A humor megnyilatkozásának és a tréfa csapongásának legalkalmasabb formája a német kuplé. Kedély, vidámság, frissesség, ületesség változik benne. A francia kuplé ellenben mindig csak az érzékek csiklandozását tartja szem előtt, amiből önként következik, hogy a német kuplénak irodalmi becsé a franciáé felett áll.

A magyar szinpad irodalom a német formát fogadta el. A magyar nem szereti a frivolitást, ellenben az igazságot annyira szereti, hogy a kuplé formáját inkább elfogadja az osztráktól, akit nem szeret, mint a franciától, akit szeret. Már most meg kell vonni a határvonalat az izléses és izléstelen kuplé között.

Az izléses kuplé az, amely — tekintet nélkül a refrén ismért, vagy ismeretlen, új vagy elkopott voltára, — frivolitás nélkül jelenik meg előttünk, az izléstelen pedig az, amely frivolitásból kultusz úz, tekintet nélkül arra, hogy színházban énekelik-e, vagy orfeumokban.

Mert maga a refrén, csupán azért, mert már valamely orfeumban is felhasználták, nem tehet egy kuplét izléstelenné, miután egy-egy refrén ugyszólván köztulajdon, hanem izléstelenné teheti a kuplét a tartalma. Sőt azt is el lehet mondani, hogy minél egyszerűbb és közkeletűbb a refrén, annál jobb. Hogy ez, vagy az a refrén már az orfeumokban is megfordult, az az izlés szempontjából éppen nem dönt, mert az orfeumokban már minden refrén megfordult, hanem dönt a kuplé tartalma és iránya.

Izléstelen kuplé tehát csak egy fajta van, az, amelynek tartalma frivol, amelyikből az orfeumok élnek. Amely kuplénak tárgya az irodalmi színvonalon álló tréfa, az nem lehet izléstelen.

A jó parthie.

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, január 10.

Igaz, hogy nem vártam be a „jó barátok üzenését”, amire manapság csaknem olyan nagy szükségünk van, mielőtt színműírásba fogunk, mint a legtöbb versköltőnek, mielőtt első kötetét a nyilvánosságának átadná, — de hát azért mégis csak megírtam *A jó parthie* című három felvonásos vígjátékomat. Pedig jól tudom, hogy manapság mennyi mindenfélet kívánnak egy jó darabtól, hogy e tekintetben egy a közönség, mint a kritika milyen szigorú. De ki tud ellentánni, ha sarkal a vág? És így én is, ki eddig tárcákkal, elbeszélésekkel, regényekkel törekedtem a babér után, kezembe ragadtam a drámaírói tollat.

Már előre is az legyen a méntésem, hogy erre hosszas tanulmány és habozás után merészkedtem csak.

A közvetlen impulzust *A jó parthie* megírására különben egy utazás alkalmával kaptam, amelynek során néhány napot töltöttem egy családnál. Ennek a családnak a körülményeiből került ki a darab alapszemléje és a legtöbb főszemélye.

Nem hallgathatom el, be kell számolnom arról is, hogy vígjátékomból, mielőtt *Kövessey* Albert igazgató előadásra elfogadta, szakkritikusoknak a kezén átment s e kritikusaímnak a véleménye az, hogy a darabban egyszerű, természetek élet lüktet, minden erőteltség, mesterkéeltség nélkül, biven a valóság után megírva.

Ilyen lévén a darab tárgya és szelleme, természetesen, hogy a közönség nem várhat magasabb, művészi koncepciót. De ha érdeklődését és pártolását nem tagadja meg munkámtól, akkor elszórozhatjuk egy gyöngéd családi körben forgó eseményen, amelyet talán sikerült nekem kellő drámai bonyolítással élvezetessé tennem.

A nagy problémák mellett néha talán az élet kisebb igényű, intímusabb mozgalmait is megtalálják az utat a szívhöz és — a kacagó izmokhoz.

Marieozayné Karossa Irma.

SPORT.

„Törült handicapok. Az idei bécsi versenyek most megjelent propozíciójából, nagy bánatára a járatanabb managereknek, hiányzik az előbbi versenyek két érdekes futama, a háromvesek és az idősebb lovak szabad handicapja. A szabad handicapok nem annyira lefolyással, mint inkább azzal keltettek érdeklődést sportörökben, hogy ebben az előző évben nyilvános pályánkon megjelent összes lovakat osztályozta a handicapper mutatót formák alapján. Épp azért január vége felé minden sportember feszült érdeklődéssel várta már a handicapok teherközlését. Ez a teherközlés tehát az idén elmarad. A bécsi Jockey-klub túrtilta a szabad handicapokat s helyettük ugyanolyan értékű és távu más versenyt írt ki, azzal a különbséggel, hogy erre külön kell nevezni a lovakat, nem úgy mint a szabad handicapra, melynek csak a teherközlés után fizették a tétet azok után, melyek a kiszabott súlyt elfogadták. A bécsi handicapper súlyozásának jó hasznát vették a járatanabb istállóintézők is, kiknek ez a handicap némi támpontot nyújtott lovaik képességeinek megállapítására.

„Mi ne mester istállótulajdonos. A Péchy-Uechtritz-istálló kitűnő trénerje *H. Milne* is felcsopt istállótulajdonosnak. Captain *Harry* név alatt fogja futtatni lovait, s álnévét ma be is jelentette a két lovaregylet igazgatóságánál. Eddig két lova van a Captain *Harry* istállónak, a háromvesek *Illusion* és egy reménybeljes kétéves, mely a jövő év *Usaknem* valamennyi nagy versenyébe be van nevezve.

„Új akadály-versenyistállók. Báró *Harkányi* és *Jékay* Albin százados szövetekeve az idei versenyszezonra hatalmas akadály-versenyistállóval lépnek akcióba Alagon, Bécsben és Köttingbrunnban. Istállójuk már eddig mintegy kilenc steepierből áll és már szokták is szerződöttek Rosak személyében. Ezenkívül báró *Kutschenbach* is alapított akadályverseny-istállót s lovainak idomításával a fiatal *Friest*, Hansi fiát bízta meg.

TÖRVÉNYSZÉK.

„Beteg kurial másodelnök. *Czorda* Bódóg, a Kuria másodelnöke néhány nappal ezelőtt meghalt, s most az ágyat őrzi. Az I. büntető tanácsban ezért néhány napig *Sebestyén* Mihály kurial bíró helyettesíti *Czordát* az elsőelnökben.

„A tabla elsőnöke. *Fértesy* Sándor valóságos belső titkos tanácsos, a budapesti ítélőtábla elsőnöke utókuráját a Lukács-fürdőben befejezván, tegnap délután visszatért lakására. A királyi ítélőtábla vezetését a legközelebbi napokban átveszi, hivatali teendőit azonban egyelőre magánlakásán végzi.

„Doktor Nemezis. Ha az öreg *Diogenes* vésnégre a házafelre haurozta volna rá magát s asszonyt vitt volna magamellé a hordóba, még az a nász is több ünneppel ment volna végbe, mint az, amiről itt szó van. Egy ügyvéd nősült ennekelotte — mondjuk — egy esztendővel és pedig olyan takarékosan, hogy a menyasszony háza elé egy konflikt állított s azon akarta templomba vinni a násznépet. Aki lemarad, fusson a kocsi után — mondá s hábaverte a kocsiat, hogy hajtson. Nászlakomát egy kurta kocsmában rendelt körülbelül nyolevan krajcár ellenérték fejében — borral együtt. Ezen villásreggeli tudniillik három adag borjupörkölt volt. A menyasszonynak át kellett volna öltözni, hogy nászutra menjenek, haza, valahova a vidékre, de nem volt hol, mert a szomszéd szobában kocsiok mulattak. A vendégeket a pörkölt és a esiger után szólnak eresztette az új férj s nejevel harmadik osztályu vasuti kocsi, részeg molinári batik társaságban hazament. Utközben azonban elfelejtett ebédről gondoskodni s mire estére hazérkeztek a fészekbe, ő nagyságának majd kiugrott a szeme az éhség mián. Azonban vacsora se volt, tehát a kocsmából hozatuk vesét velővel, ami szintén nem tartozik a túlságosan tartalmas étkek sorába. Ezek után az asszonykának nem lehettek valami rózsás reményeik a jóvendőt illetőleg, de a remények valóságos tündérváraknak bizonyultak a valóság mellett. A doktor ur ridegen visszautasított minden célzást a konyhapénz máskültnben népszerű intézményvel szemben és salátákat ebédelt sült nélkül. És mindezek dacára a törvényesék nem választotta el az asszonykát az uratól. És éppen ilyen kegyetlen a Tábla is, amely ma itélkezett a válogópörben. Szóval a sok konyhapénz, a sok toalett miatt, amit bírák uraimék otthon hagynak, megbűnhődik egy asszony, aki pedig még jól se lakott szegény,

a mióta bekocogott a nagyságos asszonyságba. A doktor ur a nemet bosszulja meg a másik nemmel szemben. Ennyiben nem is egészen haszontalan ennek a borjupörköltös urnak az élete.

„Sikkasztó segédjegyző. *Rozgonyi* László volt szarvasi segédjegyző állott ma a büntető bírák előtt. Ezelőtt öt esztendővel háromszáz forint segélydíjjal gyakornoknak neveztek ki a fővárosi fogyasztási adóhivatalhoz s alig hogy beletanult a lajstromok kezelésébe, mindjárt vissza is élt a tudásával. A pénz egy részét, melyet az ő kezébe fizettek le, elikkasztotta, s hogy bínos sáfárkodását elpálástolja, meghamisította a különféle lajstromokat. A visszaélés mégis kitűdött s *Rozgonyi* ellen megindították a fegyelmi vizsgálatot. Akkor még nem sejtették, hogy sikkasztás is terbeli a lelkiismeretét s beérték azzal, hogy *Rozgonyi*it hivatalvesztésre ítélték. Majdnem két esztendővel ezután rájöttek a szímvizsgálók, hogy az elcsopot gyakornok nemcsak szabálytalanul vezette a lajstromokat, hanem körülbelül nyolcszáz forintot el is sikkasztott. Az adóhivatal főlelentést tett a büntető törvényeséknél, mely orszagszerte körözöttte *Rozgonyi*it, mivel hogy nem tudták a lakását. Pedig éppen akkor a büntető törvényesék fogházában ült. Amikor ugyanis megvált az adóhivatalból, váltott hamisított az édesanyja nevére s azon egy biciklit vásárolt. A törvényesék a hamisításért féléstendei bürtötre ítélte *Rozgonyi*it, aki nyomban le is ülte a büntelést. E közben történt, hogy körözötték s senkinek sem jutott eszébe, hogy a körözött ember a törvényeséknél raboskodik. Kiszabadulván a fogházból, *Rozgonyi* elment Szarvasra, ott letette a jegyzői vizsgát s nem sokára rá a város megválasztotta segédjegyzőnek. Jóravaló, szorralmas hivatalnok volt s azért nem kis szenzációnk keltett Szarvason, amikor tavaly egyszer csak rendelet érkezett az odaváló csendőrséghez, hogy *Rozgonyi*it tartóztassa le s kísérje Budapestre. Valamelyik csendőr, kutatván a régi körözések közt, véletlen ráakadt a *Rozgonyi* nyomozó levélre is s jelentést tett róla a budapesti törvényesékeknek. Így került ma *Rozgonyi* a hat esztendővel ezelőtt elkövetett sikkasztásért a vádlottak padjára. Védője dr. *Keszits* Antal volt, aki sok enyhítő körülményt tudott *Rozgonyi* mellett fölhozni. A törvényesék azokat figyelembe is vette s *harmadfél esztendői fegyházra* ítélte a bűnöst. Az ügyész föllebbezett, a vádlott megnyugodott az ítéletben.

TÁVIRATOK.

Bécs, január 10. A *Pol. Corr.* jelenti: Több lap arról ad hírt, hogy a *washingtoni osztrák-magyar követséget* nagykövetséggé alakítják át és annyira mennek, hogy már mindkét részről elhatározott dolgoknak veszik ezt a változtatást, sőt már azokat a személyeket is megnevezik, akik Washingtonban és Bécsben mint nagykövetsék szerepelni fognak. Értesülésünk szerint azoknál a körülményeknél fogva, amelyek efféle tetemes kiadási többlet-el járó diplomáciai változásokra nézve irányadók, mindezek a híresztelések a hozzájuk fűzött személyi kombinációkkal egyetemben *koraiaknak* tekintendők.

Bécs, január 10. *Tower*, Észak-Amerika bécsi követe legközelebb *Pétervárra* megy követnek. A pétervári követet a kormány belügyminiszteri államtitkárrá nevezte ki. (net.)

Madrid, január 10. *Sagasta* miniszterelnök állapota varatlanul rosszabbra fordult.

Pétervár, január 10. A cár *Alexandrovics* Pál nagyherceget a gárda-hadist parancsnokává nevezte ki és egyidejűleg altábornaggyá léptette elő.

Washington, január 10. *Tower*t, az Egyesült Államok eddigi bécsi követét kinevezték pétervári nagykövetté és *Addison* *Harrist* bécsi követté.

Brest, január 10. A *Redoubtable* páncélos hajón a horgonycsiga elszakadása következtében egy tengerésztsit és tíz matróz megsebesült.

Új aranygyapjas lovak.

Bécs, január 10. A király *Emánuel* osztaít herceget január 6-án kelt kéziratával az aranygyapjasrend lovagjává nevezte ki.

A francia parlament megnyitása.

Páris, január 10. A képviselőház mai ülését *Boisse* korelnök azzal nyitotta meg, hogy felszólította a képviselőket, vessenek véget a fájdalmas és veszedelmes szakadásoknak és a vitéz hadsereg oldalán bizalommal térjenek vissza a rendhez. (Helyeslés.) Következett az *elnökválasztás*. A képviselőház *Deschanelt* választotta meg 323 szavazattal 187 ellenében. Ezt a 187 szavazatot *Brisson* volt miniszterelnök kapta. Azután megválasztották az eddigi egy alelnököt, *Aynard*, *Faure*, *Cochery* és *Mesureur* képviselőket és a tisztikat. Ezzel az ülés minden incidens nélkül véget ért. A következő ülés csütörtökre lesz.

Páris, január 10. A szenátus mai ülését *Wallon* korelnök nyitotta meg. Beszédében rámutatott a mostani visszás állapotokra, amelyeknek forrását azonban nem az alkotmányban látja. A jelen időpontot a törvényhozás egybehívására nem tartja szerencsésen megválasztottnak. Az elsőség választását csütörtökre tűzték ki.

A német határozás.

Berlin, január 10. A birodalomgyűlés mai ülésén *Wangenheim* interpellációt intéz a kormányhoz az állítólagos hushíány dolgában és azt fejtegeti, hogy a mezőgazdasági körök nagyon kívánják a határozás fenntartását és kiterjesztését. A falusi lakosság már csak az állattenyésztésen kereshet valamit, a járványok behurcolása pedig azt is kétségessé teszi. A belföldi hústermelés emelkedett. Az utóbbi években a kínálat az országban nem volt nagyobb, mint a kereslet. Az áremelkedés valamennyi husznemben igen jelentéktelen volt s hushíányról nem lehet szó. (Tetszés a jobboldalon.)

Gróf *Posadowski* államtitkár ismerteti a kancellár rendeletére tartott ankét eredményeit. A marhas ára az utolsó években mindenestre emelkedett némely vidéken, de más vidékeken változatlan maradt, sőt csökkent. (Mozgás a jobboldalon.) Nem lehet tehát azt mondani, hogy a marha és a marhaszár ára szokatlanul nagy, sőt az árak általánosságban olyanok, mint a korábbi években. Ellenben a sertéshús-ár csaknem mindenütt, sőt egyes vidékeken tetemesen emelkedtek. A husszükséglet az iparúzó vidékeken abszolúte is, relatíve is emelkedett. Poroszországban és a többi szövetséges államban a sertéstenyésztés úgy a nagy-, mint a kisgazdaságban emelkedett. A sertéshús állagos minősége is javult. A külföldről behozott hushűtés mennyisége aránylag csekély és jóval alatta van a 80%-nak. Németország egyes részeiben a kínálat meghaladta a keresletet. Csaknem mindenütt nagyobbodik a kínálat. A kormányok nagy része úgy nyilatkozott, hogy tulajdonképpen hushíányról nincs szó és hogy a lakosságnak hussal való ellátása érdekében nincs szükség a külföldről való behozatal emelésére. (Tetszés jobbról.) A német mezőgazdasági tanács és a császári statisztikai hivatal vizsgálódásai a lényegre nézve megegyeznek a kormány ankétjeinek adataival. A birodalmi kancellár tehát arra a meggyőződésre jutott, hogy a belföldi állattenyésztés elegendő a nép élelmezésére, még ha a husszükséglet fokozatosan emelkedik is.

Az államtitkár végül a járványok külföldről való behurcolásának veszedelmét fejtegeti. Ha megengednők — ugymond — hogy külföldről folyton újabb fertőző anyagot hurcoljanak be, Németországban sohasem szűnnének meg a marhajárványok. Csak folytassa buzgón a mezőgazdaság abbéli törekvéseit, hogy a hazai marhatenyésztést emelje és a hazai piacot ellássa, és igyekezzék ezt a célt elérni. (Élénk tetszés jobbról.)

Erre a Ház megkezdte az interpellációk tárgyalását.

Fischbeck (szabadelvű néppárti) ellenzi a határozást.

Gerstenberger (centrum párti) a határozás mellett nyilatkozik.

Báró *Hammerstein-Loxten* földmívelésügyi miniszter hangsúlyozza, hogy a tett egészségügyi intézkedések semmiképp sem ellenkeznek azokkal a kötelezettségekkel, amelyeket Németország a kereskedelmi szerződésekben a külfölddel szemben elvállalt. A szövetséges kormányoktól teljesen távol áll az a szándék, hogy a belföldi termékek ára zárintézkedések útján emeltessek. Mi — ugymond — a kereskedelmi szerződésben világosan fenntartottuk magunknak a szabad cselekvés egészségügyi és állategészségügyi téren. Németország a vesztőzár és állategészségügyi intézkedések tekintetében sokkal kevésbé szigorú, mint a külföld. Németországnak lehetőleg függetlenné kell magát tennie a behozattól. Azt a célt, hogy Németország maga lássa el magát, nagyon is elérhetőnek tartom. (Helyeslés jobbról.)

Schröter kormánybiztos konstatálja, hogy a katonák ellátásának költsége csak $\frac{1}{3}$ fillérrel emelkedett fejenként és naponként; minthogy pedig a katonák és a munkások ellátása körülbelül egyforma, nem lehet arról beszélni, hogy a szegény ember élme szerzőlelt megdrágult volna.

Erre a tárgyalás folytatását holnapra halasztották.

Az angol-francia viszály.

London, január 10. Angolország nem veszi komolyan Franciaország háborús készülődését. Politikai körökben remélik, hogy az ellentétek hamarosan el fognak simulni. (vet.)

A Fülöp-szigetek.

Manila, január 10. A helyzet egyre válságosabb, a békés megoldás lehetősége azonban nincs kizárva. A hatóságok óvintézkedéseket tesznek. A csapatok fegyverbe állanak. Számos bennszülött elhagyja a várost. *Otis* tábornok teljesen ura a helyzetnek. *Aguinaldo* újabb proklamációt boosított ki, amelyben azzal fenyegetőzik, hogy elűzi az ameri-

kaiakat a szigetekről és istent hívja tanuul, hogy ha vér folyik, a felelősség ezért az amerikaiakat terheli.

Washington, január 10. Itt elismerik, hogy a Fülöp-szigeteken a helyzet igen válságos. Ha az ellenségeskedés elkerülhetetlenné válik, Guimara szigetét fogják a hadművelet bázisul használni. A kormány mindazonáltal még nem adja föl a békés megoldás reményét.

London, január 10. A *Reuter*-ügynökségnek jelentik Manilából: Potter ezredes Ilólóból táviratokat hozott, amelyek szerint a helyzet ott nagyon válságos. A fülöklők elzárják az utcákat. Hir szerint a házakban nagy mennyiségű petroléumot osztogattak szét, hogy mielőtt az amerikaiak megkezdik a tüzelet, elpusztítsák az egész üzleti negyedet. A külföldiek a Bonaventure angol cirkálhajóra menekülnek. A bankok is a hajókra viszik a pénzüket. Mac Kinley proklamációját a bennszülöttek gúnyosan fogadták. A kibékülés lehetetlennek látszik. A Petrel ágyunaszád e hó 6-án Ilólóba érkezett. Manilában a helyzet változatlan.

Max Regis.

Algir, január 10. A községi bizottság *Max Regis* polgármester elmozdítása alkalmából elhatározta, hogy *Max Regis* tiszteletbeli polgármesterré nevezzék ki.

Közgazdasági táviratok.

Frankfurt, január 10. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*, Osztrák hitelrészvény 227.45 Osztrák-magyar államvasut 153.90. Déli vasut 27.20. Magyar aranyáradék —. Magyar koronárádék —. Osztrák aranyáradék —. Osztrák ércárádék —. Osztrák papíráradék —. Bécsi bankgyesület —. Alpesi bányarészvény 198.—. Olasz járadék 53.30. Diskontó-bank 197.80. Laura-kohó 215.50. Harcem —. Szilárd.

Berlin, január 10. (A *Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Esti forgalom*. Négy százalékos magyar aranyáradék 100.20. Magyar koronárádék 97.90. Osztrák hitelrészvény 225.00 Osztrák-magyar államvasut 153.75. Déli vasut 27.25. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegye —. (Ultimo.) Lombard —.

New York, január 10. *Liszt* helyben 275. *Buza* helyben január —. márciusra 78. $\frac{1}{2}$, májusra 74. $\frac{1}{2}$. *Tengeri* január 41. $\frac{1}{2}$.

Chicago, január 10. *Buza* január 70. $\frac{1}{2}$. *Tengeri* január 36. $\frac{1}{2}$.

BUDAPESTI NAPLO.

Megint egy esztendő pergett le azon a rokkán, aminek a szálaiból összeszöjjük napról-napra a világtörténelmet s becsületes komoly önértéssel nézünk vissza erre is. Nem bizonyultunk haszontalanoknak. A nagy esomó betűben, amely napról-napra olyan tömegben lepi el az országot, hogy újsággal lehetne betéríteni minden szántóföldet, a mi betűnk gyorsan, őszinte közvetlenséggel ferközött az intelligens magyar publikum lelkéhez s az elmúlt esztendő számunkra gazdagságot jelent sikerben, érdemben és becsülésben. Nemesak öregebbek lettünk, nemesak éltünk, hanem egy nagy lépéssel közelebb jutottunk ahhoz, hogy a *Budapesti Napló* ne csak szeresse és becsülje a publikum, hanem hogy a mi újságunk legyen a liberális magyar értelmiség, maga az igazi, tisztességes szabadelvű közvélemény.

Kedvezett célunknak az esztendő is. A magyar ember lábai alatt égett a talaj, mozgalmas és mód fölött fontos volt ennek az országnak a politikai élete mindenkinek, aki ennek a hazának a fia. Az újságnak nemesak azt kellett megmutatni, hogy újság tud lenni, friss hírmondó a tegnapi napnak, hanem a csillag szerepére kellett vállalkoznia, ami bevillagít egy vigasztalan, komor, mindnyájunk feje fölött egyformán fekete éjszakába. Káoszban, a szélsőségek sietőgő kráterében vállalkozott arra a *Budapesti Napló*, hogy megmutatja a liberális közvéleménynek az utat a révbe, keresztül minden pocsolyákon, a megvásárolt, lekenyerezett, presszióval agyonnyomott, lehozott meggyőződés lépésein keresztül — s hogy sikerült a munkánk, azt nem mi mondjuk, hanem az események, amelyeknek sulya alatt erkölcsileg összeropant a szemfényvesztés — és diadalra jutott az igazi, becsületes szabadelvűség. A nagy

vásárban nem voltunk eladók s megmenteni segítettünk azt, a mi akáresak jó magunk, nem volt hajlandó belevegyíteni a tisztességét semmiféle alkuba.

Itt volt előttünk a tiszta, kristály forrás, amiből merithetünk, ha túlságosan piszkos gőzökben kavargott körülöttünk a numerosokban, a kovások még mindig uralkodó új politikai szellem: a komoly, tiszta és becsületes magyar értelmiség, amelynek mi nemcsak újságja, de tanítványa is vagyunk. Az ó lelkéből indulunk el s oda térünk vissza. És szolgáljuk azt a lelket mindenképpen: világítunk neki a homályban, mulattatjuk, megrikatjuk vagy mosolygásra derítjük, a szerint, hogy felleg-e, vagy rózsaszínű felettünk az ég, hirt monduk neki, mindig gyorsan, komoly, jóra való értesülések alapján, egy kis szenzációs hajlandósággal soha se támadva meg a hiszékenységet, szolgáljuk a családját, a gyermekeit, szeretettel igyekszünk behatolni a barátságába, hogy a miénk legyen a lelke s napról-napra nőjön az erőssége annak az újságnak, amit mi nem a magunk, hanem a köz javára alapítottunk ezelőtt három esztendővel kényelmes, meleg felekből kiszakadva a bizonytalan kimenetelű vállalkozás eshetőségeibe.

Ma is azok vagyunk, akik voltunk. Ugyanaz bennünk a szellem, éppen olyan törhetetlen az igyekezetünk, csak az erőnk és a biztosságunk nagyobb. Igazat adott nekünk az idő s küzdelmünket szankcionálta az a nagy elismerés, a mi körülölel bennünket. Már nem a kezdés fopogatózásával járunk, hanem biztosan, emelt fővel s fegyverünk az az önérték, amire sikereink följosítottak. Miniket a publikum tett azzá, a mik most vagyunk s kérjük a magyar értelmiséget, amelynek mi újságunk esinálunk, hogy tartson meg a szíve melegében bennünket továbbra is.

A Budapesti Napló szerkesztősége.

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . 14.— frt Negyed évre . . . 3.50
Fél évre . . . 7.— frt Egy hónapra . . . 1.20

Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetés december 31-én lejárt, kegyeskedjenek az előfizetés megújításáról mielőbb gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

Mutatványosságokat kívánatra nyolco napig ingyen küldünk.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

József-körút 18,

Budapesti Napló
részére

Apró hirdetéseket
és
Előfizetéseket

elfogadnak a következő lapelárusító helyeken:

Breuer Nővérk, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarok.
Adler Leona, Lipót-körút.
Posch József, Váci-körút 80.
Ozv. Véber Vimosné, Váci-körút 15.
Feldmann Morné, Marokkó-utca 1.
Mosch utóda, Dorottya-u. 2. Magy. király-szálló.
Kürthy Kálmáné, Harmincad-utca 1.
Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.
Redlich Szidónia, Király-utca 59.
Benda Józsefné, Andrassy-ut 50. Oktogon.
Deutsch Miksáné, Andrassy-u. 38.
Schaeffer Morné, Dob-utca és Károly-körút sarok.
Sopronyi V., dohány-nagyfőzde, Kerepesi-ut 1.
Ozv. Hallada Anna, Múzeum-körút 10.
Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Kálvin-tér sarok.
Deutsch Julia, József-körút 50. Baross-utca sarok.

KÜLÖNFELEK

Ninon dalaiból.

Ninonnak nincs nehéz selyem ruhája,
Divatos ékszer rajta nem ragyog,
Ninonnak nincs betűhíttelhetlen álma,
Mert vágyai Ninonnak nem nagyok.

Ketten lakunk együtt egy ócska házba,
Setét udvarra nyílik ablakunk,
Nem hull reánk a pompa, fény sugára,
De szerelemben — gazdagok vagyunk.

Mesék keringnek udvarunkon rólunk,
A vén anyókák suttognak sokat...
Mi csak kacagunk és vidáman szórunk
Irgy szemük közé virágokat...

Szentessy Gyula.

— Stephenson rajza. Londonban a napokban egy régi érdekes rajzot adtak el, amely a vasút feltalálójának kezétől ered. A relikvia egy tervrajza egy vasutnak, amelyet London és Birmingham között hoztak létre s a ra'znak az eredetübe való aránya 1:16 000. S ephenson George és Robert készítette s Stephenson alá is írta. A vasutat 1830. és 1832. között mérték ki s építéséhez 1834. június elsején fogtak hozzá. A tervről másolatokat is készítettek, de azok 1834-ben egy nagy tűz alkalmával elpusztultak. Az eredeti tervrajz sokaig György királynak is a birtokában volt.

— Éjjeli közlekedés. Ismét az angolokat illeti a kezdeményezés babérja. Londonban ez év január elseje óta éjszaka, azaz éjféltől reggeli hat óráig közlekednek omnibuszok és lovasúti kocsik. Huszpercenként indulnak el a végállomásra és végigmennek az összes kerületek főbb utcáin. És ez nemcsak a mulatózó életében jelent sokat, mert hiszen nagy számmal vannak azok, akik nem szórakozás kedvéért töltik házon kívül az éjszakát; és a posta és táviró ügyeletes tisztviselőik, a szedők, a pinócérek és — last not least — szabad kimondanunk, az újságírók ezek után irigyelni fogják londoni kollegáikat, valahányszor hideg, vagy éppen esős időben, hajnalutján hazafelé ballagnak majd a hosszú néptelen utcákon át, melyeket — London kivételével — ilyenkor nem élénkit sem társaskocsi, sem villamos.

— Tachypodia. A Medical News-ban olvasható a következő vidám eset. Egy orvos a főszereplő benne és pedig egy leleményes orvos, mint az eset bizonyítani fogja. Dr. Péan — így hívjuk — egyszer közreműködött Párisban egy párbanál. Az egyik fél elkövette azt a sajtóságot, hogy az első lövés után sértetlenül odahagyta sietve a küzdőteret. Az ellenfél, a négy segéd és az orvosok csak néztek egymásra egy ideig, amíg végre dr. Péan magához tért s komoly arccal így szólt:

— En tudom, hogy milyen baj támadta meg hirtelen ezt az urat.

És papírt, ceruzát véve elő, megfogalmazta a következő jegyzőkönyvet:

Az első lövés után X. urat meglepte a tachypodia (gyorslábúság), amelyet eddig nem sikerült gyógyítani. A segédek tehát az orvosral való megbeszélés után a párbajt befejezettnek jelentették ki.

És ez is lovagiasan elintézett ügy volt.

— Az elektromos kukucsukáló lyuk. Schermerhorn, egy kiváló newyorki titkos rendőrt, mint nagy feltalálót lehet üdvözölni. Schermerhorn, a newyorki titkos rendőr nem másnak a feltalálója, mint az elektromos kukucsukáló lyuknak. Ennek a találmánynak a haszna különösen kemény téiben tűnik ki. Amikor a rendőrség egy kis szemlére indul a kerületében, gyanus üzelmeknek a leleplezésére, például, hogy nem lappang-e egy kolbászos bolt cégére alatt éjeli kaveház, vagy nem-e koremsa tulajdonképpen a szivarosbolt, mit csinálnának a rendőrök, ha nem volna immár fölfedezve az elektromos kukucsukáló lyuk. Más városban egyszerűen neki mennének az ajtónak, kinyitnák, hogy megtalálják azt, amit keresnek. Esetleg rá is nyomnak a tenyerüket a befagyott ablakra, hogy leolvasszák testük melegével a jeget és úgy kukucsukálhassanak be. Ez azonban nem szakszerű és egy nagy város rendőrségére föltötte megalázó. Egészen más a helyzet már Newyorkban, ahol Schermerhorn rájött korszakalkotó találmányára. Ez a találmány különben tombol az egyszerűségtől. A rendőr rányom a befagyott ablakra egy dollaralaku fémlepecskét, ez a fémlepecska összekötetésben van egy elektromos batteriával, a rendőr megnyomja a batteria gombját, a jég leolvad és készen van az elektromos kukucsukáló lyuk. Hát nem nagyszerű ez? Így át minden titok meg van fejtve. Hogy erre még senki más nem jött rá, mint Schermerhorn ur? A rendőrfőnöke, Chapman különben el van ragadtatva ettől a találmánytól s ha a maga kerületében kipróbálja, akkor ajánlani fogja a többi kerületekben is. Valószággal lázban ég Chapman egy gondolatra: — Az elektromosság a rendőrség szolgálatában!...

— Nelly Bly. Az 1888-ik esztendő telén egy tizenhat esztendőes leány jelent meg a newyorki World szerkesztőségében s Pulitzer Józsefet, a lap tulajdonosát kereste, aki akkor éppen heves harcot folytatott Gordon Bennettel. Azt mondta a fiatal leánynak, hogy talán a tulajdonos helyettesével is beszélhetne, de ő nem tágitott. Végül bebocsátották. Az igazgatónak azután elmondta, hogy mi járhatban van. Neki vannak ideái a lap számára s azoknak a végrehajtását el is vállalja. Az ideákat le is írta már egy papírlapra. A lap tulajdonos atalvasta az írást és így szólt:

— Kegyednek nemde pénzre van szüksége?
— Mindenesetre, uram.

— Mondok valamit, kisasszony. Ime itt van ötven dollár azért, hogy két napig meggondolhassam a dolgot. Ha nem fogadom el az ideáit, visszakapja őket.

A leány boldog volt, ennyi kezdetnek elég. Előtte való nap érkezett Pennsylvániából egy katasztrófa után, amely családját érte. Apja üzérkedéssel mindent elvesztette s a család azon a ponton volt, hogy hajlékából kiűzzék. Ezt nem bírta elviselni és elhatározta, hogy a veszedelemek elejét fogja venni. Két nap múlva levelet kapott a Worldtól, hogy jelenjék meg.

— Tehát meg fogjuk valósítani az első számú ideát, mondotta Pulitzer, aki, mellesleg megjegyezve, osztrák származású, — kegyed be fogja magát zárni a Blackwells Island örültek házába. Milyen nevet akar fölvenni?

— Leryen Nelly Bly.

— Jól van, a honoráriumot bizza rám, ha a dolog sikerül.

Akkoriban éppen borzalmas hírok voltak elterjedve a városi igazgatás alatt levő elmeegógyintézetekről, különösen Blackwells Islandról. Nelly Bly az utcán fölvetett egy darabka papírost és fölírta rá az új nevét. Azután elment a hajléktalan leányok egyik menedékházába késő éjszaka. Az öreg házfelügyelőné fölvette. Nelly Bly kék volt a hidegtől.

— Honnan jössz? — kérdezte tőle a matróna.

— Nem tudom.

— Hogy binsk?

— Nem tudom.

Ennyit bírtak kipréselni belőle. Odabent félroponulva komoran tüpöngött, úgy, hogy a többi lány félt tőle. Másnap a rendőrség elvitte a bíró elé, amint ez Amerikában törvény szerint szokás, s ott jegyzőkönyvet vettek föl. A lap tudósítók ropant érdekesnek tartották az esőt s nem tudták megérteni a Worldot, amely éppenséggel nem érdeklődött a dolog iránt. Azután sokat írtak a szép fiatal leányról, aki a legelső orvosok örültek jelentették ki, s a Blackwells Islandbe szállították. Hetekig csönd volt aztán, mire megjelent egy rövid hír, hogy Nelly Bly rokonai jelentkeztek s hazavitték a szegény örült leányt az intézetből. Az egyik „tisztelőremlő rokon” megvarta a betegét az örültek háza kapujában s kocsi a World szerkesztőségébe vitte, ott két napra elzárták. Ezalatt Nelly Bly olyan dolgokat írt tapasztalatairól, hogy az intézet összes személyzetét elbocsátották s reformálták az egész szolgálatot az örültek házában. Hogy az orvosokat ez az ügy mennyire kompromittálta, az elképzelhető. Pulitzer huszezer dollár évi jövedelmet ajánlott Nelly Blynak s ezt az összeget csakhamar megtoldotta hater ezer dollárral. Nelly Bly ezek után fényes karriert csinált a riport terén. A chicagói Rullman-estrájk idején egyetlen újságíró sem juthatott be a sztrájkolók tanyájára. Nelly Bly mint munkásleány jelent meg, hogy kikémlelje a sztrájkolók terveit, de magát is annyira elragadta a megalom, hogy a munkások érdekeit

REGÉNY.

Thiel, a vasuti ör.

(11) — Elbeszélés. —

Írta: GERHART HAUPTMANN.

A vonat tovább állt és tanácskozni kezdtek, hogy most mi tévők legyenek. Azt határozták, hogy a fuesska holtestét egyelőre az őrházba viszik és helyette az őrt, akit semmiképpen sem lehetett eszméletre hozni, viszik haza a Szent Mihály lován.

Igy történt. Két ember vitte az eszméletlen kívül levő őrt a Szent Mihály lován. Lene követte őket, aki egyfolytában siránkozva, könnyáztatott arccal tolt a homokban a cseszemő kis kocsiját.

A hold úgy állt az erdőben a lucfenyők között, mint egy óriási bibortól izzó golyó. Mennél magasabbra hágott, annál kisebbnek látszott, annál halványabb lett. Végül olyan volt az erdő fölött, mint egy lámpa; a koronák minden hézágán és ürességén gyöngy fényt árasztva, amely a tovasietők arcát halálzsinűre festette.

Határozott léptekkel, de azért óvatosan mentek előre, majd sűrű fák közepette, majd nagy, erdtől övezett csemetéken által, ahol a sápadt viláogság, mint valami sötét medencében össze gyülemlott.

Az elalált hörgött egyszer, egyszer, vagy képzeldődti, többször ökolbe szorította a kezét és behunytt szemmel igyekezett föltápáskodni.

Nagy fáradtságba került, amíg a Spreen átvitték; azután újra vissza kellett evézni az asszonyért és a gyerekért.

Amikor a helység kis lejtőjére értek, né-

hány falubeli emberrel találkoztak, akik a szerencsétlenség hírért azonnal elterjesztették.

Az egész majorság talpra állt.

Ismerősei láttára Lene ismét siránkozni kezdett.

A betegét nagynehezen a keskeny lépcsőn föl vitték a lakásába és azonnal ágyba fektették. A munkások nyomban visszafordultak, hogy a kis Tóbiást holtestét elhozzák.

Óreg, tapasztalt emberek hideg borogatást javasoltak és Lene buzgón és vigyazva követte utmutatásait. Törökfőzőkendőket tett a jég-hideg kutyvizbe és azonnal fölváltotta őket, mi helyt az elalált homioka azokat áttűszítette. Félénken figyelt a beteg lélekezetételére, amely percről-percre szabályosabbnak tűnt föl előtte.

A nap izgalmai nagyon megviselték, ezért kissé aludni akart, de nem tudott elaludni.

Akár lehunyta, akár kinyitotta a szemét, a mult eseményei vonultak el előtte. A cseszemő aludt, ezzel azonban szokása ellenére most édes keveset törődött. Egyáltalában megváltozott. A régi daenak sehol semmi nyoma sem maradt. Ez a beteg ember, színtelen, verejtéktől fénylő arcával alva uralkodott rajta.

Egy felhő eltakarta a holdat, sötét lett a szobában, Lene csak az ura nehéz, szabályos lélegzetét hallotta. Tüpöngött, vajjon gyujtson-e lámpát. Félmetes volt a sötétség; amikor föl akart kelni, mintha ólomból lettek volna a tagjai, szeméi lecsukódtak, elaludt.

Néhány óra elmúltával, amikor az emberek a gyerek holtestéért visszatértek, az ajtó nyitva találták. Elcsodálkozva ezen, fölmentek a felső lakásba a lépcsőn, az ajtó itt is tárva, nyitva állt.

Többször kiáltották az asszony nevét, a nélkül, hogy feleletet kaptak volna. Végül a falon meggyujtottak egy kenes gyufát, a pislogó viláogságban borzasztó pusztítást láttak.

— Gyilkosság! — Gyilkosság!

Lene véreben feküdt, arca fölismerhetetlen volt, koponyacsontja összezuva.

— Megölte a feleségét!

— Meggyilkolta a feleségét!

Fejetlenül szaladtak ide, oda. A szomszédok jöttek, egyik meglökte a bőlést.

— Sent Istennem! — riadt vissza az iszonyattól eltorzított arccal.

Ott feküdt a kis gyerek átmetszett nyakkal.

Az ör elült. A nyomozás, amelyet még az éjjel megindítottak, eredménytelen maradt. A következő reggel a szolgálatban levő ör ott talált a sinek között, ahol a kis Tóbiást elgázolta a vonat.

A kis barna sapkát tartotta a kezében és szünet nélkül csokolgatta, mint valami élő lényt.

Az ör néhány kérdést intézett hozzá, de nem kapott feleletet és csakhamar észrevette, hogy egy megháborodott elméjű emberrel van dolga.

Értesítették az őrházban lakó őrt, aki táviratilag kért segítséget.

Ekkor több férfi jó szóval akarta elcsalni a sinek közül, sajnos, eredmény nélkül.

A gyorsvonatnak, amely ebben az időben szokott átrobogni, meg kellett állni és csak a személyzet nagyobb erejével sikerült a beteg embert, aki azonnal borzasztóan dühöngeni kezdett, erőszakkal eltávolítani a pályáról.

Össze kellett kötnöni a kezét és a lábát és a közben kirendelt zsanár a berlini vizsgáló foglyok közé kísérte. Innét azonban már az első nap a Charité örültek osztályába szállították át. Még az átszállítás alkalmával is kezében tartotta a barna sapkát és féltékeny gonddal és gyöngédséggel vigyázott rá.

— Vége. —

magáévá tette, sőt a Worldot is sikerült az ő pártjára megnyernie. Nevezetesen az ő földközi utazása is, amely hetvenkét napig tartott s amelyről érdekes-nél érdekesebb cikkeket írt. Ez az útja mindössze kétezer forintba került, mert a legtöbb vasúti és hajótársaság nem engedte, hogy egy kajakárt is fizessen. Elragadóan naiv humorral írt, de a mellett a legkomolyabb feladatokat kereste. Három esztendővel ezelőtt feleségül vette egy newyorki milliomos, akivel azóta minden kitérőt cél nélkül utazgat a világban. Most éppen — mint jelentik — Bécsbe érkezett s ez alkalommal főleventikről rólá ezeket az ő híres újságírói cselekedeteit.

— **A párisi világkiállítás költségtérítése.** Két fő részre oszlanak a költségek, melyek az 1900-iki kiállítás alkalmából a francia államot terhelik; először a kiállítás körül felmerülő költségek általában, másodsor egy elég tekintélyes összeg, melyet a miniszterek között osztanak fel, hogy a kiállítás tartama alatt bálók, fogadó estély által fokozott kiadásait fedezhessék.

Az első összeg 9,313.000 frankkal volt betervezve, de később 8,386.700 frankra szállították; a minisztereknek reprezentációs költségekre összesen körülbelül három millió frankot utalnak át.

Érdekes, hogy az első összeggel az 1899-iki, a másodikal pedig a 1900-iki budget-t terbelik meg. Hát az utólag felmerülő költségeket majd 1901-ben könyvelik el?

— **Rablófészek a Vezuvban.** A Vezuv egy hasadékában Portici tájékán, mint Nápolyból jelentik, néhány nappal ezelőtt a rendőrség egy rablófészket fedezett fel. Mintha csak a mesevilágba csöppentek volna bele, a rendőrök egész halmaz aranyra, briliántra, gyöngyre és egyéb drágaságra bukkanak s a burlangban azonkívül még tizenöt teljes carabinieri uniformist találtak. A rablóknak, akik közül egyetlenegy sem kerítettek kézre, ezekben az uniformisokban mentek el kalandjaikra. A banda tagjai állítólag a legjobb családközlő valók. Ugy mondják, hogy ahol csak megfordultak, a legnagyobb kieméssel, szinte udvariasan követték el rablásaikat.

— **Eppen azért!** Zsilip ur hivatalos egy előkelő vacsorán. Mint a katonák sorakoznak tányérja előtt nagyságban a boros poharak. Mikor a pincér először jelentkezik, Zsilip ur oda tartja neki a legkisebb poharat, mely valami nehéz spanyol bor számára volt előkészítve.

— Bocsánat, ez csak asztali bor — jegyzi meg szerényen a pincér.

— Haszen éppen azért nyújtom a legkisebb poharat — feleli Zsilip ur!

— **A mutatós új hivatása.** A mama: Édes fiacskám, nem illik rámutatni ujjal az emberekre.

Gyulácska: Hát akkor miért hívják mutatós-ujjnak?

— **Aggodalom.** Arról beszélgetnek a nagyok, hogy minden embernek meg kell halnia. A kis Margitka hallja ezt és aggdóva kérdi:

— Hát az utolsó halottnak ki fogja csinálni a koporsót?

Nyiltér.

(Az e rovat alatt közzétettnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Még 5 huzásra érvényes

UISÁGIRÓ SORSJEGYEK

mindenütt kaphatók.

Ára 50 kr. Legközelebbi huzás Ára 50 kr.

1899 január 17-én.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl a sorsjáték kezelősege Budapest, IV. ker., Kossuth Lajos-utca 1. sz.

Látványosság

VI. Réval-utca 18. sz. Fodor Károly és Jsa sport-esernoka. Kerékpár, lawn-tennis, cellovészet.

Üzlet-áthelyezés.

Van szerencsém jelenteni, hogy az eddig V., Váci-körút 28. sz. a fennálló, dusan felszerelt

ezüst-áru gyári raktáramat Koronaherceg-utca 10. sz. félemelet alá helyeztem át.

Uj helyiségemben állandó kiállítást rendeztem be, melynek megtekintésére tisztelettel meghívom.

Pollák Alfréd.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

T. F. Besztercebánya. A Mária-Keresztet (Croix de Sainte Marie) a német lovagrend nagymestere, ez idő szerint Jenő főherceg adományozza. Kellékek: keresztény vallás és a nemesség bírása, feddhetetlen előélet és tisztességes társadalmi állás. Katonatiszteknek az utóbbi két kelléket nem kell okmányszerűen bizonyítani, elég, ha a kinevezési okmányt, mellékelik. A születési bizonyítvány és a nemesi levél hiteles másolatban is csatolható a kérvényhez. A jelölt köteles magát a német lovagrend által háboruban teljesített tábóri egészségügyi szolgálat céljaira, a lovagrend pénztárába évenként 25 forintot befizetni. Kivételes esetekben, keresztény és nemes férfiak életmentésért vagy más hű nisztkus szol-

gálatokért díjmentesen is megkaphatják a keresztet. A Mária-Kereszt különben fekete románcos ezüstkereszt, közepén piros szegélyű fehér mezőben kis aranykereszttel. Szalagja fekete-fehér. A férfiak a többi rendjel módjára a mellén, a hölgyek bal vállukon hordják.

Biztos. 1. Ha pénzügyi biztos akar lenni, folyamodjék az illetékes pénzügyigazgatóságához. Mellesként kell: születési, tanulmányi, orvosi, erkölcsi bizonyítványait és esetleg katonakönyvét. Mielőtt fölveszik, kezelési szakvizsgát kell tennie; az iradai kezelésről, a pénzügyminiszterium ügykörére vonatkozó szolgálati szabályokból, a pénzügyigazgatóságok és adófelügyelőségek hivatása és hatáskörére vonatkozó utasításokból, az adók és jövedelmek osztályozásáról s a bélyeg- és illetékszabályokból. A vizsgára azonban csak akkor jelentkezhetik, ha érettségi vizsgája van. Hal polgári osztályllyal csak kivételesen engedik meg, hogy vizsgazzék, négy polgári osztályllyal semmiesetre. 2. Gurko tábornok az 1877. évi orosz-török háborúban ezekkel a szavakkal jelentette a cárnak, hogy a Nagy-Balkán kelettrumiál részén leverte az ellenséget s a Sipka-szorost bevette. Mind a két fél ez alkalommal nagy veszteségeket szenvedett, úgy hogy amerre csak szem látoit, garmadában feküdtek a halottak. Szóval, esőndes volt a Sipka-szorosnál minden. 3. Potemkin Gergely Alexandrovics herceg, mikor 1787-ben Katalin cárnő kíséretében beutazta Oroszország déli vidékeit, a nép jólétét azzal akarta demonstrálni a cárnő előtt, hogy a romba dőlő falvakat távolról feldisznítette, mintha azok virágozó falvak lennének. Azóta Potemkin-falvak kifejezéssel a magasabb szélhámosság szemfényvesztéseit szokás jelölöznöni.

Nándor. Kérdezősködtünk az Erzsébet-árvaházban, s annak igazgatónöjéről, Matzinger Luiza urnótól azt a felvilágosítást kaptuk, hogy ha egyik fél-árva növendéknek édes anyja férjhez megy, kikapja gyermekét staffing nélkül. Ellenben az 500 forintnyi kihazasítási összegre, ha tudniillik a volt növendéknek magaviselete kifogástalan marad, mindenkor igényt tarthat.

Sch. R. Budapest. A lakók jegyzékét az 1881. évi XXI. törvények 8. §-ával adott jogalapon az 1896. évi április 18-án kiadott 15.859. fk. I. sz. főkapitányi rendelet tette kötelezővé. Ha valamely lakó nem közli az adatokat az időközti változásokról, azokért természetesen nem a házmaster s még kevésbé a ház felügyelője felelős, de az illető lakó, azt mondani sem kell. A rendelőre szükség volt, mert ahol a közönség oly hanvagul végzi a bejelentés iránti kötelezettségét, mint Budapestben, a bejelentés nem elég. Másrészt a postás, a bírósági kézbesítők stb., akinek példán csak a házszám ismeretes, nem szaladhatnak a bejelentő hivatalba minden lakó címeiért. De ami legfő, a közbiztonság kívánja úgy, hogy a háziur tudj, hogy ki lakik a házában.

B. Za. Budapest. Sajnálattunkra nem nekünk való a novella. Minthogy valószínűleg kedves emlék a régi időköl, pár napig megörizzük a kéziratot. Sziveskedjék az esti órákban utánaküldeni.

70 141. számú előfözető. Az aszonymnak nincs igazán. Ha az a kereskedő becsületes, kifogástalan jellemű ember, az is van olyan gentleman, mint más. — London. I. Ez tessék csak az ügyvédre bízni, az tudni fogja, hol kell beadni a keresetet. 2. Lehet. De kérdés, hasznavehetőek voltak-e azok a tudósítá-

SÁTÁN KAPITÁNY.

(Cyrano de Bergerac kalandjai.)

(34) — LOVAGREGÉNY. —

Már majdnem minden asztal el volt foglalva, amikor belépett Esteban, Ben Joellel és Rinaldóval. Az előre meghatározott terv szerint Estebannak kellett a főszerepet játszani a dologban.

— Hé — kiáltott ez, megfogva a vendéglőt — keritsen nekem asztalt, de hamarosan, barátom! Le akarunk ülni . . . Azt hiszem, ez a két kitünő ur, akivel az uton volt szerencsém találkozni, együtt ebédel velem . . .

A két jómadár meghajolt. A vendéglős körülnézett a teremben, aztán visszament Estebanhoz:

— Láthatja, uram, hogy nincs már hely. Esteban arra az asztalra mutatott, amelyen Castillan fogyasztotta pompás étvágygyal a kappant.

— Hát az? — Igaza van — mondta a vendéglős — ha az a fiatal ur beleegyeznek, az ön tányérját is az ő asztalára tesszük.

— No szeretném látni, hogy ne egyezzek bele, ha én akarok odaülni!

És odament Castillan asztalához, kalapját a kezébe vette s talán kissé tulságos udvariassággal hajolt meg előtte:

— Uram . . . — kezdte.

Castillan fölkapta a fejét és végignézett a furcsa gavalléron.

— Uram, — mondta ez nyugodtan — engem valóban üldöz a balszerencse. Megérkezem

ide két ismerőssel, mind a hárman éhesek vagyunk, mint a farkasok s imo, nem találok asztalt. Nagyon lekötelezne, ha hármunknak helyet adna asztalánál . . .

És bemutatta két „ismerőset”, akiknek arca éppenséggel nem tetszett Castillannak.

De azért nem utasította vissza azt a kérést, amelyet Esteban oly nagy udvariassággal terjesztett elő.

— Nagyon szívesen — mondta — ha egy kicsit összehuzódunk, elférünk itt négyen is. Üljenek le, kérem . . .

— Ön derék ember — szölt Esteban — iszom is egy pohár bort az ön egészségre . . .

Letelepedtek az asztalhoz, és Esteban két „ismerőse”, látva, hogy a kitünő nemes alaposan iszik, nyugtalanodni kezdett.

De Esteban hamar megnyugtatta őket.

Nagyokat evett s arca egyre derültebb lett. Az ebéd végén hamiskás pillantást vetett cimboráira, mintha azt mondaná:

— Most majd meglátjátok, mit tudok!

Ez a pillantás nem kerüte ki Castillan figyelmét. Gyanakodni kezdett. Cyrano jó eleve figyelmeztette, hogy a gróf csapdákat állít elébe s hogy minden aprólékosra nagy figyelemmel legyen. Mindjárt ebéd után föl is kelt, hogy elhagyja a vendéglőt.

Esteban megszólította:

— Hogyan, hát csak így elhagy?

— Pardon — mondta Castillan — minden percem meg van számlálva.

— Akárhogy meg is van számlálva, néhányat ugyan szentelhet nekünk! Csak nem megy el, mielőtt néhány pohárka bort ürítenénk együtt.

Castillan beleegyezett:

— Am legyen, — mondta és leült.

A bor még vidámabbá tette őket. Esteban vígan kiáltott föl:

— Hozzanak kockát! — csak nem iszunk így, egyebet is kell csinálni!

Castillannak nem tetszett a dolog.

— Mit gondol? — kérdezte Esteban.

— Azt gondolom, hogy számomra elérkezett az indulás ideje. Egyébként is nincs kedvem a játékhöz. Sohse játszom.

Esteban kissé haragosan harapdálta a bajuszát.

— Vagyis — mondta — ön nem találja illendőnek az én ajánlatomat?

— Oh, dehogyan. Csak éppen különböző a gusztusunk. Ez az egész.

— Vagyis, hogy az én gusztusom rossz. Jegyezze meg, uram, hogy én semmiféle inzultust nem török el!

Azzal kiegyenesedett, s úgy tett, mintha hirtelen nagyon meghuragudott volna.

— Én nem inzultálom önt — mondta nagyon nyugodtan az iródiák — hanem épp ellenkezőleg s úgy látom, hogy ön akar minden áron veszekedést kezdeni!

— Nos ha ön épp oly kevés rokonszenvvel viseltetik a harci játékok iránt, mint a kockajátékok iránt, akkor nem hiszem, hogy nagyon izgatná ez a dolog!

Castillan rögtön tudta, hogy e mögött Lembrat gróf rejlik.

— Kellemtelen — gondolta — hogy az expediciót kardesapásokkal kell megkezdeni, de ha nem megy másként, isten neki! Ettől a sarkantys frátertől ugyan nem ijedek meg!

Az asztalra tette a kezét, és hideg nyugalommal kérdezte Estebantól:

— Uram, mikor lesz már vége ennek a csufolódásnak?

— Játsszik, vagy nem játszik?

— Nem játszom.

— Verekszik?

— Igen.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Középbánya és téglagy. r.-t.', 'Magy. ált. közéb. r. t. 1898.', 'Magyar aszfalt részvénytársaság.', etc.

A hivatalos zárlatok a következők voltak:

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Allamadósság', 'Magyar Államadósság', 'Aranyjárdék 4%...', 'Koronajárdék 4%...', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Egyes papírláda 4%...', 'Egyes ezüstjára 4%...', 'Egyes aranyjára 4%...', etc.

Záloglevek és kölcsönkötvények.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Bécsi gabonatorzsda', 'Eős, január 10.', 'A déli tőzsdén tartottak a jobb árfolyamok.', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Elsőbbségi kötvények', 'Adria elsőbbségi kötvény 4%...', 'Közveti vasúti 4%...', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Bankok részvényei', 'Bankjegyek', 'Bécsi biztosító iroda', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Biztosító társaságok részvényei', 'Concordia', 'Elő budapesti', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Takarékpénztárak részvényei', 'Béla', 'Egyszerű téglagy', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Kőnyvnyomdák részvényei', 'Athensium', 'Franklin', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Bányák és téglagyárak részvényei', 'Brassó bánya', 'Budapesti téglagy', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Különbéte vállalatok részvényei', 'All. vágó-kőbánya', 'Fülöpmező', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Elsőbbségi kötvények', 'Adria tengherjáró', 'Egyszerű vas', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Sorsjegyek', 'Bécs', 'Bécs', 'Bécs', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Vasművek és gépgyárak részvényei', 'Gardasági gépgy.', 'Danubius', 'Gant', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Pénzmenek', 'Vert arany', '20 frankos arany', '50 márkás', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Külföldi váltók (látra)', 'Amsterdam', 'London', 'Német piac', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Hetiárdőre köztér értékpapírok', 'Aranyjárdék', 'Koronajárdék', 'Magy. hitelbank', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'A budapesti terménytőzsde', 'Zsiradékokban gyenge volt a forgalom', 'Jegyzések: Heremag: lucerna 46.-56.- forint', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'A bécsi gabonatorzsda', 'Eős, január 10.', 'Jegyzések: Tavaszai buza 9.36-9.35-9.44', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'A bécsi értéktőzsde', 'Az előtőzsdén csendes volt a hangulat', 'Zárlatok csendes volt az üzletmenet', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Bécs, január 10. (Magyar értékek zárlata)', 'Aranyjárdék 119.55', 'Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegye 138.25', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Bécs, január 10. (Osztrák értékek zárlata)', 'Aranyjárdék 101.60', 'Osztrák hitelsorsjegye 198.25', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Külföldi értéktőzsdék', 'Berlin, január 10. (Tőzsdéi tudósítás)', 'Olasz értékek kedvvel voltak befolyásolva', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Külföldi értéktőzsdék', 'Berlin, január 10. (Zárlat)', '4% osztrák aranyjárdék 101.75', etc.

Table with 2 columns: Item name and price. Includes 'Hamburg, január 10. (Zárlat)', 'Aranyjárdék 101.75', 'Osztrák hitelsorsjegye 225.50', etc.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi oszrnok jelentése.

Január 10. A hizott sertés üzletirányzata változatlan. A Hizott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű Oreg néhez (páronként 400 kilogramm feletti súlyban) 45 1/2-46- krajcárig.

TÁJÉKOZTATÓ.

Fényképezési akt-modelltanulmányok. Temészetitől, női, férfi és gyermekmodelllek festék, szobrászok számára. Legújabb szerzőkötetben. Dalszerzőknek, előadás és stílus mintakul. 3, 5 és 10 frt. beküld. ell. Nem tesz. a p/n-t visszaadjuk.

Kronfori Savanyúvíz

NYÁLKAOLDÓ SZER MELEG TEJEL VEGYITVE minden hurutos bántalmaknál legjobbj gyógyszerrel ajánlatik.

Kivonat a hivatalos lapból

Kinevezések. A király dr. Rédy Sándor esztergomi járásbírósgé albirót a szombathelyi törvényszékhez bíróvá, Kovács Ferenc nagy-szentmiklósi járásbírósgé albirót a nagy-szentmiklósi járásbírósgéhez bíróvá, Szabó Bertalan szolnoki törvényszék joggyűjtő a zilahi és Gaszner Béla, a szegedi ítélőtáblaoh berendelt bírósgé aljegyűt a nagy-szentmiklósi járásbírósgéoh albirák névezte ki.

zálogházi díjokat a királyi zálogházak tisztisámában a XI. fizetési osztály harmadik fokozatába ideiglenes minőségű segéd tisztisámába nevezték ki.

Áthelyezés. A királyi megengedte Nadas Árpád gál-szécsi járásbíróknak eddigi minőségében az iglói járásbíró-sághoz sa át kérelmére leendő áthelyezését.

Pályázatok. Adótitási állásra a kapirani királyi adóhivatalnál 14 nap alatt. — Telekkönyvi átalakító díjnoki állásra a szent-gothárdi járásbírósnál 2 hét alatt. — Al-bírói állásra a nagy-kőrösi járásbírósnál 2 hét alatt. — Segédtelekkönyvvezetői állásra a károlyfalvai járásbírósnál 2 hét alatt. — Irnoki állásra a bányfaluvidéki járásbírósnál 4 hét alatt. — Jegyzői állásra a balassa-gyarmati törvényszéknél 2 hét alatt. — Irnoki állásra a nagylondai járásbírósnál február 8-ig. — Bányamérnöki állásra a nagybányai bányagazgatóság kerületében 4 hét alatt. — Hivatalosolgi állásra a balassa-gyarmati pénzügyigazgatóságánál február 28-ig. — Pénzügyőri fővezetői állásra az ungvári pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt. — Ellenőri állásra a csikszerepai királyi adóhivatalnál 2 hét alatt. — Pénzügyőri szemlélni állásra a nagyváradai pénzügyigazgatóságnál 14 nap alatt.

Napirend.

Naptár. Szerda, január 11. — Római katolikus: Higin pp. — Protestáns: Fruktuóz. — Görög-orosz: (december 20.) Anizia vt. — Zsidó: Tebeth 29. — A nap kétféle reggel 7 óra 21 percek. — Nyugszik délután 4 óra 14 percek. — A hold kétféle reggel 7 óra — percek. — Nyugszik délután 3 óra 45 percek.

A horvát miniszter fogad délután 4—5-ig. **Füharmoniai hangverseny** a Vigadó nagytornében esti fél 8 órakor.

Az osztályorszájtek harmadik osztályának húzása a Vigadóban.

A budapesti katolikus kör táncestélye. (Molnár-utca 11. szám.)

Szabad Lyceum. Szigetvári Iván felolvasása „A francia köztársaság állam- és társadalmi élete” címen, délután 5—6-ig, és Wartha Vincéné, Hugonay Vilma dr. gróné előadása „Gyermeknevelés és nevelésértelem” délután 6—7 óráig, a műegyetem pótépületében (VIII. Esterházy-utca 1. szám.)

Téli tárlat az új műcsarnokban. Nyitva délelőtt 9-től délután 4-ig. Belépődíj 50 krajcár.

A Nemzeti Szalon kiállítása nyitva délelőtt 9-től este 9-ig, a Kossuth Lajos-utcai Czárkay-palotában. Belépő-díj 20 krajcár.

Nemzeti múzeum. Képtár. Nyitva délelőtt 9 órá-tól 1-ig. A múzeum többi terei 1 korona belépődíj mel-llett meglekinthetők.

Muzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1-ig.

Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—4-ig.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—8-ig.

Országos Képtár az Akadémiában. Nyitva délelőtt 9 órá-tól délután 1 óráig.

Modern metszetek kiállítása az Országos Képtárban (Akadémia) nyitva délelőtt 9—1-ig. Belépő díj nincs.

Teknológiai iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—5-ig és 7—9-ig.

Az Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társu-lat állandó bazárja az Üllői-uton nyitva délelőtt 9—1-ig.

Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körút 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig.

A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és térképgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Állandó kiállítás, ke-reskedelmi történeti múzeum és keleti mintatár az Iparcsar-nokban délelőtt 9—12-ig és délután 2—5-ig van nyitva. Az igazgatóság hivatalos órái ugyanott délelőtt 9-től délután 2 óráig. Magyar ház-ípar központi bazár. Kerepesi-ut 22. 1. emelet délelőtt 9-től déli 1 óráig és délután 3-tól este 7 óráig. Tudakozó iroda és nyilvános szakkönyvtár, Kere-pesi-ut 20. szám, délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig.

A Hódolók díszfelvonulása. Eienhut Ferenc óriási kör-képe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órá-tól este 5 és fél óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár.

Allatkert nyitva egész nap.

Időjelzés.

— A m. kir. országos meteorológiai intézet jelentése. —

Budapest, január 10.

A helyzet fővonásaiban változatlan. Az északnyugati depresszió azonban mára sokkal mélyebb lett és a maximum Oroszországban nagyobb tért foglalt.

Az eső többnyire csak Angliára és annak környékére szorítkozott; a kontinensen tehát a száraz idő dominál. A hőmérséklet eloszlása hasonlít a tegnapihoz.

Hazánkban a hőmérőketnek némi emelkedése tapasztalható. Az idő egyébként jobbára száraz, eső csak a tengerparton volt, továbbá elenyésző mennyiségben az Alföld egyes tájain.

Kültség: Részben felhős, nappal meglehetősen enyhe és legközelebb még száraz idő várható, déli-délnyugati szelek mellett.

Diskrét betegségek ellen.
Idég- és nemi betegségek
elnevezése alatt rejő különféle legelhanyagol-tabb bántalmak, a vér infektionális betegségei, valamint bármily nagyfokú gyengeségi állapotok (impotentia) ellen paratlan sikerű gyógyhatásai folytán legmelegebben ajánljuk
Dr. MITZGER TIVADAR
HIRNEVES
HYDRO-ELEKTROTHERAPIAI
RENDELŐ-INTÉZET
Budapest, VI., Teréz-körút 44. I. em.
Az intézet, mely a maga nemében párala-nul áll, a modern kgyia és orvosi technika elsőrendű vívmányai szerint a korszakalkotó „Kataphoresis” gyógymód alapján nagyszabású gyógytermekkel van berendezve és a legrovi-dobb idő alatt gyökeres, állandó és teljes gyógyu-lást biztosít.
Tapasztalt gyors és biztos eredmények folytán honorárium teljes gyógyulás után fizethető.
Az intézet nyitva d. e. 8—1-g, d. u. 2—8-ig.
Levelekre díjmentesen válaszolunk.
Külön váró- és gyógytermek, külön be- és kimenet.

Magyar Könyvtár.
Ejen és jégen át
Írta: **Nansen Fridtjof.**
Rövidítve fordította: **dr. Brózik Károly.**
I. rész.
A „Fram” útja.
77. füzet.
II. rész.
A szánút.
78. füzet.
Egy-egy füzet ára **15 kr.**
Megrendelhetők: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18. szám.
Megjelent az **„ÖrökNaptár”**
Szerkesztette: **Bacsó Ferencz.**
Szerkezete éppen olyan, mint egy közönséges nap-táró, tehát mindenki által **minden esztendőre közön-séges naptárként használható.**
Érdekes tartalmából ki-emelendő az időjárás tá-pasztalatok, megfigyelések és babnák rendszeres gyűjteménye, melynek segítségével komolyan vagy tréfásan mindig előre megmondhatjuk: milyen idő lesz?
Áranygyöngyös színyo matu borítékban 1 forint
Megrendelhetők: a „Budapesti Napló” kiadóhivatalában, Budapest, József-körút 18.

Csak 14 forint 75 kr.
4 köbméter (1 öl) selejtes kemény tüzi-fa
felaprítva, házhoz szállítva, pincébe hordva.
Lustig és Tosa Tüzifa-raktár Felső-rakpart 2/3. Városi inroda: Erzsébet-tér 15.
Telephon 29 69. sz.

Börgyógyász, bőrárnó, nemi- és húgy-szervi betegségek szakorvosa.
Univ. Med. Dr. Czinczár J.
gyógyít gyors és biztos sikerrel, kényelmes módon mindennemű: h. gyesfolyást, nők fi. h. folyását, vizeleti betegségeket, valamint nemi tehető. nseget és ryengeséget, tikos betegségeket és következmé-nyeit, továbbá mindennemű bőrbetegségeket, pattog-zást, sömört, bőrféltkeket és kútegeket stb. ol-távolít anyaggyeget, málfoltot, szepőt, szemölcsöt s mindennemű bőrtörzést.
Lakik: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. I. em.
Rendel: délelőtt 10—1-ig, délután 3—7-ig.
Külön várótermek hölgyek és urak részére.
Levelekre azonnali válasz.

Orvosi rendelő-intézet
...dült (chronikus) betegségekben szenvedők számára
Budapest, V., váci-körút 18. sz. alatt.
Évek során ki lett próbálva és páratlan gyógy-hatásának bizonyult
Dr. Kovács I.
egy. orvosudor
hämopatiail gyógymódja amelyvel kizárólagosan a vér utján gyökeresen kigyógyít: **asth-mát, nöbajokat, sápkórszárat, sziv- és gyomor-bántalmakat, köszvényt — még a legulyosabb formát is — súlyos ideg-baj-o-kat (migraine, álmatlanág, szédülés, hysteria és neurasthénia, kezdődő agylágyulás és elmezavar, agygerincbántalom)**
makacs vér- és bőrbetegségeket
Egyetlen és legbiztosabb védelem
szélhűdés, kezdődő vakság és elmezavar ellen.
A díjazás mérsékelt.
Rendelés naponta 9—1-ig és fél 3—6-ig.
Meghívásra beteget látogat.

bank- és váltó-üzlet részv. társ.
Budapest, V., Dorottya-utca 12.
300,000 korona nyert 3:3
1 darab 4 százalékos Magyar Jelzálog-sors-jegyig. vény. n. Hírás 1899. január hó 15., főnyer. mény 100,000 korona. 1.75
1 darab 3 százalékos Magyar Jelzálog-sors-jegy-ig. vény. n. Huzás 1899. január hó 25. főnyeremény 200,000 k. n. 2.—
itt 3.75
A kettő együtt csak **3.25 Ft.**

Dr. MÜLLER főtörzsorvos-féle injekció és labdacskok
a legjobb és leghatásosabb szerek új és régi hgye-cebántalmaknál — hgyesgyulladások és fo-lyásnál. Gyógyulás gyakran már néhány nap alatt, kellemetlen utóbajok nélkül. — Pontos haszná-lati utasítás minden megrendel/shez mellökelle-tik. Egy adag ára, friss bajoknál **1 forint 60 kr.**, idült régi bajoknál **2 forint 50 kr.**, postán külvde esomagolásért 25 krral több, portó nélkül.
A valódi készítmények egyedüli megrendelési helye:
Sut.-György gyógyszerár, Wien, V., Wlammergasse 33.
Raktár:
Török Józsefnél Bpest, Király-utca 12.
Sziveskedjék ezen hirdetést kívágni és megörizni.

336. sor. 50. sz. Osztrák vöröskereszt-sorsjegy 1898. évi Julius 1-én 40 ezer koronát nyert.
Ezen sorsjegy bankházamban részletfizetésre vásároltatott.
Főnyeremények évenként 1 millió korona.
Évenként 16 húzás.
Aki ezen hirdetésre hivatkozik, 7 korona engedményben részestül oly-képpen, hogy a következő 10 sorsjegynek 36 havi 7 koronás részlete való lefizetése mellett, 1 részletnek lefizetése vagy postautalványon való bekül-dése után nemcsak 7 forint kap nyugtazva, hanem már a legközelebbi húzásban a teljes nyereményre lesz feljogo-sítva. A sorsjegyek a következők:
Egy millió korona
1 drb 4% magy. jels. nyereményjegy,
1 drb 3% osztr. földh. nyereményjegy,
1 drb magyar vöröskereszt sorsjegy,
1 drb bazilika-sorsjegy
1 drb olasz vöröskereszt-sorsjegy,
5 drb jésziv-sorsjegy.
Beifeld József
Budapest, Károly-körút 1.
Alapít. 1874.
Évenként 16 húzás.
Főnyeremények évenként 1 millió korona.
336. sor. 50. sz. Osztrák vöröskereszt-sorsjegy 1898. évi Julius 1-én 40 ezer koronát nyert.
Ezen sorsjegy bankházamban részletfizetésre vásároltatott.

Minden szöveges hirdetésétől... 30 kr. kintetési bélyegdíj jár.

APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Levelelbi tudakozásokra ingyen adnak felvilágosítást, csak a válasza szükséges bélyegét kell mellékelni.

APRÓ HIRDETÉSEK és előfizetések felvételnek a BUDAPESTI NAPLÓ részére a kiadóhivatalban

József-körút 18. valamint a következő csehszlovákiai helyeken: Breuer nevére, Teréz-körút és Podmaniczky-utca sarkán.

Adler Leóna, Lincz-körút. Posch József, Váci-körút 80. sz.

Öz. Weber Vilmosné, Váci-körút 15.

Feldmann Mórné, Marokkó-utca 1.

Mosch utóda, Dorottya-utca 2. Magyar királyi-szálló.

Kürthy Kalmánné, Harmincad-utca 1.

Weitzenfeld Jakab, Király-utca 1.

Redlich Szidónia, Király-utca 50.

Benda Józsefné, Andrássy-utca 59.

Deutsch Miksáné, Andrássy-utca 38.

Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-körút sarkán.

Sopronyi V., dohány-nagy-tözsde, Kerepesi-utca 1.

Öz. Hallada Anna, Muzzeum-körút 10.

Szántó Mór, Kecskeméti-utca és Kálviny-tér sarkán.

Dytsch Julia, József-körút 50. Baross-utca sarkán.

„Kacagó barna“! levél ment! 6218

Mesarthim. Drágán értesít megjelölésről. Csokolai M. 2094

„Olga“. Dacos leveleire újabb levél várja! 2092 „Legényember“

Lányok! lányok! Lányok... az ex-lex állapotban! Van-e kegyes te között egy áldott lélek, ki egy színtelen ilyen helyzetben levő fiatallembert kimenteni igyekszik. Nem szükséges hozzá egyebet, mint kedvesség és csinoság. Híves mentő leveleket X. X. jellegű körveit e lap kiadóhivatala! 2093

„Györgyike“ levele van! 2088 „Pedigré“

Kornélia. Ott leszek... 2089 Ugy tesztek...

Vezérlésszallag. Tudatuk édesem meg... 2087

Egy bolthelyiség a Német-utcaiban azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2087

Kitűnő szabónő. méréseket díjazásért ajánlunk... 2087

Egy modern, majdnem új, 300-400... 2081

Egy csinosan butorított szoba, gyermek... 2070

Bizományos. kerestetik egy jól berendezett és jó forgalmu... 2091

A Budapesti Napló előkelet olvasókörzönsege között bizonyára van olyan család, amely a kellő fizetésért hajlandó egy intelligens fiatal embernek

EBÉDET adni. Súlyt fektetnek arra, hogy lehetőleg ne csupán haszon indítsa a háziaszonyt ajánlának megvételére, ámde — ismétlem — hajlandó vagyok a szokásos bérletesszegt megadni. Am valamilyen felől is szeretnék, ami pénzzel nem fizethető meg; szíves vendéglátást, figyelmet, szóval olyan családnál szeretnék étkezni, ahol otthoniasan érezhetném magam. Így szívesen ígény látszatát kelti, pedig tényleg maga a merő igénytelenség. Szíves ajánlatokat, lehetőleg az Erzsébet-körút környékéről „D.“ jelölge alatt kérek a kiadóhivatalba. 2061

Fabatorok, matrácok, divánok olcsó árban kaphatók József-körút 18 sz. a házmeztornél. 3545

Egy fiatal kocsis, ki már urasági helyen szolgált, ajánlunk. Cim a kiadóhivatalban. 3568

Egészégi házi iskolapad Feivelgyárnánnyu vis a vis ülésel, két gyermek részére keményfa, vasfonturáció, azonnali üveg feltehető vonó és tokaik, további új Columbusz-korcsolya fűzőt is, valamint különféle használt férfi ruhák jókárban olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 3569

Február hó 1-ére vagy 15-ére kiadó egy szép tásas két ablakos utcai szoba a IV. kerületben, egy vagy két őr ember részére, esetleg teljes ellátással, szíves tudakozás e lap kiadóhivatalban. 2092

Korrekpitor kerestetik ebéd és vacsora korszart két fő mellé. Jelentkezhetni 9—12-ig. Cim a kiadóban. 2093

Kitűnő fűszerüzlet, közel a fővároshoz, gyárak közelében 40000 frtnyi forgalommal más vállalat mint szabad kézből eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2089

Ügyes szabónő méréseket díjazásért ajánlunk... 2087

Egy bolthelyiség a Német-utcaiban azonnal kiadó. Cim a kiadóhivatalban. 2087

Kitűnő szabónő ajánlunk a n. é. helygkzönsege figyelmébe. Méréseket árért készít divatos és jól álló ruhákat. Cim a kiadóhivatalban. 2070

Egy modern, majdnem új, 300-400... 2081

Egy csinosan butorított szoba, gyermek... 2070

Bizományos. kerestetik egy jól berendezett és jó forgalmu... 2091

Három reált végezve, címánzümméretté segit öhajtanék szerzeni. Megkeresések „B.“ alatt a kiadóba kéretnek. 2061

Egy intelligens izr. családnál az Andrássy-ut közleében egy kisebb iskolás fiu teljes ellátást nyerhet. Cim a kiadóhivatalban. 2069

Intelligens családnál teljes ellátást keres egy fővárosi tanítónő. Leveleket „Tanító-nő“ jelölgevel közzéveti a kiadóhivatal. 2089

Angolt alaposan lehet megtanulni egy több évi gyakorlati bíró nyelvmesterrel. ki az itteni jobb körökben már fényes eredményt ért el hallgatóival. Ajánlatok „English“ jelölge a kiadóba kéretnek, ahol a cim is meg tudható. 2089

Kétjáratu malom 36 collos és egy 17 soros Nicholson-féle vödörrel használható jó karban eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2039

Jó és szépírású fiatal ember bárminő megfelelő állást keres, vagy írásbeli munkát. Cime a kiadóhivatalban. 2048

Lakást keresek májusra 4—5 szobásot fő szobát, egy 1-6 emeletre. Lehetőleg minden szoba különbejáratu legyen fűdözésével s hozzátartozókkal és a mennyeire lehet, a VIII. kerületben. Méréseket bér megkivántatik. Bérlet esetleg hosszabb időre szerződést köt. Ajánlatok „Bérlő“ jelölgevel e laphoz kéretnek. 2069

Jó forgalmu cukorka, csemege és tejüzlet egy fővárosi iskola mellett nagyon élénk helyen 1890. január, esetleg február hó 1-ére olcsón eladó. Cim a kiadóhivatalban. 2068

Házasság-közvetítő cimre megtudható a kiadóhivatalban. 2061

Egy megbízható, szolid 34 éves, nős kizsoltát katona (örmeztör) szép írással bíró ember pénzbeszedő, rakományi vagy hivatalnok állást keres szerény fizetés mellett esetleg cautival is rendelkezik. Cime a kiadóhivatalban megtudható. 2068

Jedlozka Róbert Komorauuban, Osztrák Szélezia, ajánlja kedvelt KARLSBADI süteményelt karácsonyra. Egy bermetes postaszomog nagy forintnyi utánvéthe kerul és tartalmaz: 50 nagy és 50 kis karlsbadi, 50 vanília-, 50 mogyoros, 50 delecteux és 50 Nigron recset. 6350

Tázzmentes pénzzszekrónyeket, kassettákat, villamos vészjelző pénzzszekrónyeket, páncélszekrónyeket és máslopérséket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállít HESKY TESTVÉREK és. kir. szabad hazai pénzzszekrónygyár Budapest, VI. Szaboles-u. 4.

Erdélyi részére főraktár: REMENYIK VIKTOR vas-nagykereskedés Kolozsvar. —

Ha tudni vágyol biztosan, jó idő lesz, eső, hó? Megmondja neked pontosan az időjárás házké.

Ernyőjével a kezében. Ha kilép a férj magá: Eső vagy hó a megyében. Ezt jelenti jóslata.

Egyedül ha kűm az anyjuk s a férje bevűl, esedessen; Kedélyes a hangulatuk; Napsugaras nap lesz!

Am hamintba pörölnek, Ide-oda fuksznak; Hirtökűll vihar szelnek, Zivatartól tartanak!

Ily házikót mindenkoron Trischler Károly, órás Német-Bólyon (Baranyam.)

Frankó küld a címre: Csak az árát — 1 frt 86 krt. — küldjed be. (Utánvételi is.)

Magy. kir. Államvasutak. 184901/98. számhoz.

Pályázati hirdetmény. Az alulírott igazgatóság a m. kir. államvasutak részére a jövő 1890. évben, illetve 1901. év végéig a következő csoportokba sorozott irodai anyagokból szermerűlő tényleges szaképletnek szállítást biztosítani kívánván, ezenel nyilvános pályázatot hírel, m. p.

Irodai anyagok, nevezetesen különféle borítékok, pecsétgyök, rajzpapírok, másoló papírok, másoló vászon, különféle ténták, pecsétvásiak, varró-selyem, varró-zsinog stb.

Iroda celokra szánt papírosok, nevezetesen fogalmazási, posta-, levél-, korona-, merített-, csomagoló-papírok stb.

A kírás tárgyat képező egyes cikkeket előtűntető jegyzék, mely egyszerűsített ajánlati mintául szolgál, valamint a szállítókra vonatkozó részletes módózatok valamennyi hazai kereskedelmi és iparkamarák nál megtekinthetők és a magy. kir. államvasutak igazgatósága anyag és leltár beszerzési (A V) szakosztálynál, Budapest, Andrássy-út 73. szám I. em. 40. ajtó szám kaphatók.

A szabályszerűen kiállított, ivenként 50 kros m. kir. okmánybéllyeggyel ellátott ajánlatok lepecsételve, legkésőbbben jövő év január hó 17-én délut 12 óráig a m. kir. államvasutak anyag és leltár beszerzési szakosztályban átadandók, illetve leg posta útján oda küldendők és a boríték ezen külcímmelel látandó el: „ajánlat 184901/98. számhoz“.

A bányapénz pedig jövő év január hó 16-án déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak főpénztáránál letendő.

Később benyújtott ajánlatok, valamint olyanok, melyek nem pontosan a részletes módózatok betartása mellett állítatnak ki, nem vételnek figyelembe.

LOLEGET sorsjegyekre és értékpapírokra

bármily részegget legolcsóbban ad

Kormos Gyula és Tsa bank- és váltóüzlete V., Dorottya-utca 5.

Olesó arany és ezüsteladás,

valamint a legszobb ékszeranyag, u. m.: arany férfi láncok grammja 85 kr., arany férfőrők 18 frt, arany női férfők 10 forint, gyémántgyűrűk, fűlbevalók, brosstók, 6 frt 50 krtól kezdve.

12 darab váltó, ezüst ezüstök 6 frt 25 krt., ékezőszervek 12 személyre 140 frt, 6 személyre 75 frttől kezdve.

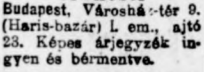
Girandolok, gyertyatartók, tálcák és e szakmába való cikkek grammja 6 kr, minden darab hivatalos fémzússal van ellátva. Veszélzél zálogházi cédullákat.

Grünberger A. Béla órákészi Budapest, Városhá-tér 9. (Harris-bazár) I. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

VALÓ. di francia különlegességek (gummi és halholyag, ugyszintén összes női övszerek) F. Bergerand filis leghírevesebb párisi gyártótelepölényöveiben beszerzhetők:

POLEÁR SÁNDOR-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50

Részletek típusárjegyzékben, zárt borítékban. Ezen hirdetés beküldése esetén 10% engedmény. Kivágatás a „Budapesti Napló“-ból.

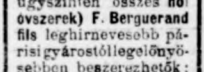

VALÓ.

VALÓ. di francia különlegességek (gummi és halholyag, ugyszintén összes női övszerek) F. Bergerand filis leghírevesebb párisi gyártótelepölényöveiben beszerzhetők:

POLEÁR SÁNDOR-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50

Részletek típusárjegyzékben, zárt borítékban. Ezen hirdetés beküldése esetén 10% engedmény. Kivágatás a „Budapesti Napló“-ból.

BRASIL RUM

BRASIL RUM 5 KILOS POSTA ÜVEG

BRASIL RUM 5 KILOS POSTA ÜVEG

BRASIL RUM 5 KILOS POSTA ÜVEG

BRASIL RUM 5 KILOS POSTA ÜVEG

BRASIL RUM 5 KILOS POSTA ÜVEG

BRASIL RUM 5 KILOS POSTA ÜVEG

BRASIL RUM 5 KILOS POSTA ÜVEG

BRASIL RUM 5 KILOS POSTA ÜVEG

BRASIL RUM 5 KILOS POSTA ÜVEG

BRASIL RUM 5 KILOS POSTA ÜVEG

BRASIL RUM 5 KILOS POSTA ÜVEG

COPYING OFFICE.

Bármínmű írásmunkákat, leírásokat, sokszorosításokat és fordításokat minden nyelven elvállal a „YOST“ írógépszervevény-társaság, Budapest, Erzsébet-körút 9-11. New-York palota.

Lakodalmi ajándéknak, flnom és csinos kivitelűnél fogva hatáson és feltűnő olesó szobadíszek. Olajfestmények, acélmetszetek, aquarellék, szentképek, mahagoni-ozslopok, íróasztalok, állókék, kényezők, dohányzó, szerző és jousasztalok, írókészletek, falitájiérok, paravanok, arekoptartók, állólámpák selyem erylóval, páma-edények, szobrok, órák, porcelán, bronz és majolika pippek stb. Hegedűs Zsigmondnál Andrássy-út 56. 6544

Börszekipar és butorborsajtólas

KENDI A. BUDAPEST, IV., Karoly-u. 2. (Evang. iskola-épület).

Nagy rakítár valódi börszekétek és karosszékekben, jóval olcsóbb, mint eddig. Videki megrendések kérésre és pontosan eszközöltetnek. 6174

Millió embernek a Schneider-féle Páfrány-tokocska (Galandóc elhjtő) adták vissza teljes egészésgüket. Pantikagliszta

fejestől a páfrány-tokocska által fájdalom nélkül a legrovidebb idő (6perc) alatt teljesen elhajtatik. E kitűnő gyógyszer nem csak a glandferegben, hanem gyomorban, szervenőkben is biztosan meggyógyítja.

A pantikagliszta ünnelet a következők: az arc halványasága, hányás, tekintet, zök, szemkírakék, lesoványodás, elnyáladás, mélybélbélbélbél, gyomorbetegség, gyomorki rozcsulés, álulások, egy gombolyag felszalása egész a nyakig, állásbetegsége, a test megdagadása, gyakori főbélbélbél, bélgírca, szuro fájdalom, szédülés, gyomorki fájás stb. stb.

A páfrány-tokocska nem ártnak, ha a légeg nincs is jelen. o TURTAYSSA VÉDE o Rendelésnél az ártékot megjelölendő.

Számtalan elismerés által nyilatkozat az eredeti doboz használati utasítással a bel- és külső részre postai utasítással... 4.50 - frt a pénz nélleges beküldésével... 3.50 -

Igyedül józsef kapható: SCHNEIDER VÁLZSEF gyógyszerésznel RESICA, Fő-utca 5. (Délmagyarország.)

VALÓ. di francia különlegességek (gummi és halholyag, ugyszintén összes női övszerek) F. Bergerand filis leghírevesebb párisi gyártótelepölényöveiben beszerzhetők:

POLEÁR SÁNDOR-nál BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50

Részletek típusárjegyzékben, zárt borítékban. Ezen hirdetés beküldése esetén 10% engedmény. Kivágatás a „Budapesti Napló“-ból.

Elgyengült férfierő (Impotentia)

bármily öreg korban is ekkris az orvosi világ által legújabban olvannyira felkarolt és hatásában páratlan sikerű Electro Massage vagy Psychrophor által gyogyítható legrovidebb idő alatt biztos és állandó sikerrel

D-KAJDACS v. cs. és kir. ezredroos

Elektrotherapiail rendelő intézetében. Budapest, V., Váci-körút 4. sz. I. em. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7-8 óráig. GARANCIA: 25 évi részben katona-, részben magánorvosi praxis. Külön váró- és gyogytermek. Levelekre azonnal dískrétan választatnak.

Nyomatott a „Patria“ irodalmi vállalat és nyomdai részvételű társaság körirógó-gépén, Budapest, IX., Csök-utca 24.